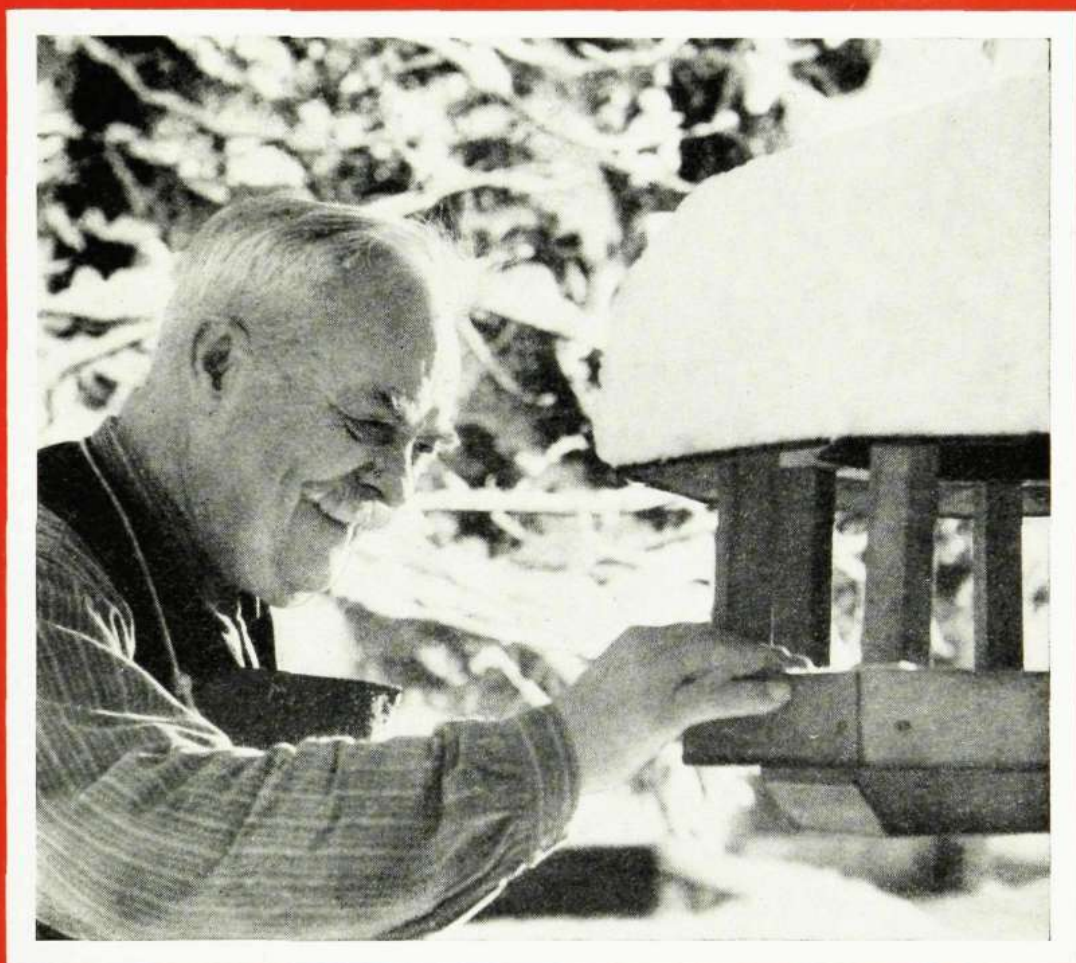

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 6

1950

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvärlig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Sten Stomberg, tel. 457

Redaktionskommitté:

Herman Berglund, Vlv, tel. 475
John Ericsson, VvC, tel. 633
N Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
H Nilsson, Vt 22, tel. 722

Lokalredaktörer:

H Adenby, Ermi, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; B Westerlind, SER, tel. 344; S von Melsted, SRA, tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B. Larsson, Alpha, tel. 23; K Wästfelt, SIB, tel. 569; P Nyhult, Rifa tel. 109; C G Löfgren, FÖB; E Wandel, GR; U Swensson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; B Pettersson, Karlskrona

Omslagsbild:

Då ett tjockt snötäcke lagt sig över nejden strör veteranen Ferdinand Pettersson med givmild hand korn åt små fåglar, i snickeriavdelningens prydliga holk.

Ur innehållet:

	Sida
En levande försvarsmur	103
Köpenhamnsbeställningen	104
Brandkår blir effektivare	105
Världens nordligaste automatstation Sieverts utvecklingslaboratorium för kraftteknik	106
För framtid och fritid	107
LM-spelet	110
Tänkande robotar	112
Nordiskt och exotiskt	113
Sett och hört	114
Familjesöndag i Karlskrona	116
Ermi har fått filmal	116
LM-styrelsen på besök i Katrineholm	116
Konstutställning i Karlskrona	117
Konstförening hos Sieverts	117
Idrottsledaren om idrottsåret	118
Livligt på tennisfronten	119
Skytte i Katrineholm	119
Världsmästare vid Ermi	119

Ersättning under frivillig militärtjänstgöring

Vid koncernen anställda, vilka fullgöra författningsenlig militärtjänst som reservofficer respektive reservunderofficer samt anställda, som fullgöra frivillig militär utbildning såsom hemvärnspersonal eller värnpliktigt befäl kunna fr. o. m. den 1 november 1950 erhålla ledighet med bibehållen lön enligt nedanstående normer.

Reservofficer resp. reservunderofficer, som efter utnämningen varit anställd minst 3 år hos bolaget, kan för fullgörande av repetitions- och utbildningsövningar erhålla högst 12 arbetsdagens tjänstledighet med bibehållen lön under loppet av en tre-årsperiod, dvs. efter 3

Sveriges förste nätdoktor

Dr Yngve Rapp försvarar sin avhandling vid disputationen på Kungl. Tekniska Högskolan.

En av de digraste doktorsavhandlingar som på länge ventilerats på Kungl. Tekniska Högskolan framlades av civilingenjör Yngve Rapp fredagen den 13 oktober. Disputationen tilldrog sig stort intresse, men så var också avhandlingen, som var betitlad »The economic optimum in urban telephone network problems», den första i världen som behandlade näbyggnadsproblem.

Lärarkollegiets opponent var professor Torbern Laurent. Docent Conny Palm granskade de delar av avhandlingen där statistiska metoder kommit till användning och två framstående finska gäster, teknologie doktor K A Karlsson och diplomingenjör Hintze från Helsingfors telefonförening berörde en del speciella problem. Författarens egna opponenter var byrådirektör Nils Rönnblom och revisor Sven Lagergren.

års anställning erhålles 12 dagar att uttagas under nästkommande treårsperiod. Ledigheten bör så vitt möjligt förläggas så att den vållar minsta avbräck i det ordinarie arbetet.

§ 16 3:e stycket i bolagets Allmänna tjänstebestämmelser gäller såsom alternativ för personal, som i övrigt följer dessa bestämmelser.

Hemvärnspersonal, som har för avsikt att genomgå hemvärnets stridsskola eller motsvarande, kan härför erhålla högst 12 arbetsdagens ledighet med lön för så vitt den årligen föreskrivna utbildningstjänsten fullgjorts och under förutsättning att ledigheten förläggas till sådan tidpunkt att icke väsentligt avbräck vållas i det ordinarie arbetet.

Värnpliktigt befäl, som för bibehållande av sina kunskaper önskar genomgå kurser i frivillig befälsutbildning, kan härför erhålla 4 arbetsdagens ledighet med

Räntehöjning

Med anledning av Riksbankens höjning av diskontot kommer räntan för personalens tillgodohavande på sparkasseräkning hos LME:s intressekontor att höjas från och med den 1 januari 1951 med 1/2 % till 3 1/2 %.

5 kvällar kring sociala frågor

L M Ericssons Fritidskommittés kurs i Midsommargården som behandlat de sociala frågorna samlade en fulltalig publik. Början gjordes den 16 oktober då fil. hedersdoktor E H Thörnberg talade om »Levnadsförhållanden i slutet av 1800-talet». Sekreterare Ernst Michanech föreläste om »Socialpolitik och samhälls-ekonomi», ombudsman Harald Adamsson om »3-veckorssemestern» och generaldirektör Karl Lindell om »Den allmänna pensionsförsäkringen». Hemmets ekonomi var ämnet för skolköklärarinnan Kate Carpenters, Göteborg, föreläsning. I samband med föreläsningarna förekom underhållning i form av sång, film och teater.

Styrelseval vid Rifa tjänstemannaklubb

Rifa tjänstemannaklubb höll den 3 november ett talrikt besökt årsmöte på restaurant Stenvillan. Till styrelse för det nya arbetsåret valdes herr Erik Svensson, ordf., ingenjör Henry Carlsson, v. ordf., fröken Maj Berg, sekr., ingenjör Rolf Ordell, kassör, och ingenjör Nils Pettersson, klubbmästare. Efter mötesförhandlingarna följde supé med dans.

lön per år under förutsättning att ledigheten förläggas till sådan tidpunkt att icke väsentligt avbräck vållas i det ordinarie arbetet.

För ovan angivna slag av militärtjänstgöring förutsattes att den anställde, då så ske kan, i första hand utnyttjar sin semester.

Vid tjänstledighet enligt ovan beräknas ersättningen per dag för vecko- och månadsavlönade enligt Allmänna tjänstebestämmelserna, för timavlönad personal på samma sätt som semesterlönen.

Manuskript

till nästa nummer av KONTAKTEN bör vara redaktionen tillhanda senast den 15 jan.

En levande försvarsmur

En välriktad vattenstråle i ett par valkiga hemvärnsnåvar blev det effektiva vapen, som tog gadden ur en linjetrupp, då denna understödd av stridsvagnar stormade Huvudfabriken i en stort upplagd övning. Dyblöta och åtskilligt konfunderade lyckades dock en del av den anfallande styrkan bryta sig igenom »spärren». I Intressehallen blev det handgemäng och skottlossning, som lämnade märken efter sig i form av krutstänk i taket, vilka än i dag vittnar om stridens hetta.

Det var en grupp från LM:s industrihemvärn, som svarade för detta »våtvarma» mottagande. Med alla till buds stående medel försvarade de sin fabrik mot inkräktarna och vid kritiken efteråt fick de en välförtjänt eloge för sitt tappra försvar mot en fiende, som var dem överlägsen både ifråga om numerär, styrka och utbildning.

Hemvärnschefen vid Huvudfabriken, inköpschefen *Inge Enander*, skrattar gott då han erinrar om episoden och andra roliga krigarminnen. Men han får en bistrare uppsyn då vi ber honom säga några ord om dagens läge.

— Det har blåst många olika vindar sedan hemvärnskompaniet vid LM för något över tio år sedan bildades. Då krigsåskorna mullrade in på våra gränser var det inga svårig-

heter att fylla våra kadrar. Vi seglade i medvind, men då freden kom, slappnade intresset av. Ovädernmolnen, som nu på nytt stiger upp vid horisonten på den politiska himlen, fordrar att nya krafttag tas inom hemvärnet och ännu återstår det många luckor att fylla i leden.

— Till skillnad från verkskyddet, som kan besätta alla platser genom civiltjänstplikt, har hemvärnet, som är en frivillig rörelse, inte samma möjligheter att få in nytt folk. Därför måste vi genom exemplens makt och genom upplysning sprida förståelse för hur nödvändigt det är med ett starkt hemvärnsskydd för de anläggningar, där vi har vår dagliga gärning.

Hemvärnschefen vid Huvudfabriken är inköpschefen *Inge Enander*. Han har varit med i hemvärnet från första början och har undan för undan fått alltmer krävande uppgifter.

LM:s industrihemvärn ska i första hand skydda anläggningarna vid Huvudfabriken i Midsommarkransen, Kabelverket i Älvsjö och Telesignalfabriken i Gröndal. Vid Ermi finns en hemvärnspluton, som organisatoriskt men inte taktiskt lyder under kompaniet. Genom aktiv insats i hemvärnet bidrar medlemmarna till att den egna arbetsplatsen får ett effektivt skydd vid ett eventuellt fientligt anfall.

I vårt hemvärnskompani ingår även lottor, och deras utbildning handhas av Stockholms Lottakår. Lottorna svarar för förplånaden, sjukvårds-, expeditions- och förrådstjänst. Fru *Anna-Lisa Bohman* vid Telesignalfabri-

ken svarar närmast för den kvinnliga delen av kompaniet och skulle jag få ställa ett önskemål, fortsätter herr Enander, så vore det att den kvinnliga insatsen blir betydligt större och inte bara inskränker sig till ett namn på ett papper.

— Utbildningen vid hemvärdnet ledes av instruktörer från armén, vilka försöker göra övningarna så verklighetsbetonade som möjligt. Därigenom blir de inte bara roligare utan även mer lärorika. Varje hemvärnsman måste första året fullgöra 50 utbildningstimmar. Dessa är dels teoretiska, dels praktiska och huvudsakligen förlagda till kvällarna. Sedan rekrytstadiet är övervunnet räcker det med 20 timmar om året.

En utmärkt rekreation

— Det stärkande friluftsliv, som hemvärnsövningar givit mig, har inte bara hållit sjukdomarna på avstånd, de har även verksamt bidragit till att den begynnande »förgubningen» kunnat hållas på avstånd, säger *Alfred Elgeryd*, Vt 39, en av veteranerna i hemvärdnets led. Jag har alltid varit intresserad skytt och i hemvärdnet har jag fått mitt lystmäte, ett eget gevär, som jag kunnat skjuta in mig på och fri ammunition. Övningarna tycker jag inte är så krävande som de var under kriget, fortsätter herr Elgeryd med en illmarig glimt i ögat, eller kanske det beror på att konditionen kommit med tiden...

— Det är en hel del skrankor som bortfallit tack vare hemvärdnet, framhåller överingenjör *Malte Patrieks*, en annan man i hemvärnsledet. Folk från såväl verkstad som kontor har samlats i grupperna och alla har de trivts med varandra, delat besvärigheter och haft roligt tillsammans. Vi blev alla kamrater, vänner, som kunde lita på varandra. Det har varit intressanta och lärorika övningar, som skänkt åtskilliga lärdomar och vis-

En grupp hemvärnare från LM som synbarligen trivs med det stärkande friluftslivet.

Hemvärdnet är utrustat med moderna automatvapen med stor eldhastighet. Här diskuterar Alfred Elgeryd på verkstaden med överingenjör Malte Patrieks om en detalj på kulsprutepistolen.

telsen ute i friska luften har varit en utmärkt rekreation.

Och att kamratskapet i kompaniet är det allra bästa understryker nykomlingen Sixten Jalvert, Vi. Han är LM:are sedan 25 år och då han för kort tid sedan gick in i hemvärdnet, förklarade han att det var som att mötas av en enda stor familj.

— Där kände jag mig som hemma från första stunden, var hemvärnsrekrytens slutreplik.

Ställ upp i Hemvärdnets led!

Hur man blir medlem av hemvärdnet ger hemvärnschefen till sist några anvisningar om.

— Intresserad, som i värnpliktshänseende är över- eller underårig, frikallad från militärtjänst eller har uppskov m. m. kan vända sig till vaktmästariet på kontoren eller till förmännen på verkstaden och där erhålla alla upplysningar. Och skulle det vara någon som vill ha ytterligare orientering, så är han välkommen till mig. Väl mött i hemvärnsleden!

LM bygger ut telefon-nätet i Köpenhamn

L M Ericsson har fått ett betydande uppdrag beträffande den stora ombyggnaden till helautomatisk drift av Köpenhamns telefontät. Ordern belöper sig på sammanlagt något över 40 milj. danska kronor och omfattar 12 helautomatiska stationer, utförda enligt L M Ericssons koordinatväljaresystem och med en sammanlagd kapacitet av 82 500 nummer. En stor del av materielen kommer att tillverkas i Danmark, huvudsakligen i samarbete med Telefon Fabrik Automatik A/S, och arbetet skall enligt avtalet vara klart om fyra år.

Det för L M Ericsson mest betydelsefulla med denna affär ligger däri, att koordinatväljarsystemet vunnit en seger även inom Köpenhamns telefonbolags koncessionsområde. Ehuru Danmark såsom telefonland intar en framskjuten plats, torde Köpenhamn vara den enda av Europas huvudstäder, vars telefontät ännu inte är helautomatiserat.

Engelsktalande Fröken Ur till Helsingfors

L M Ericssons Telesignalfabrik har nyligen fått beställning på en ny tidgivningsanläggning för Helsingfors. Anläggningen kommer att innehålla 4 maskiner, varav två förses med svensk och två med finsk text. En maskin på vardera språket skall stå som reserv. I leveransen ingår också en sats filmskivor med engelsk intalning, avsedd att användas under Olympiska Spelen 1952 till tjänst för turisterna.

Högtalare för sjukhus i Brasilien

För ett stort sjukhus i Brasilien skall L M Ericssons Telesignalfabrik inom den närmaste tiden leverera en omfattande högtalaranläggning. Anläggningen kommer huvudsakligen att användas för att utsända radioprogram och grammofonmusik. Med hjälp av programväljare finns möjligheter att välja mellan tre olika radioprogram. I förstärkarcentralen är inbyggd grammofonutrustning för utsändande av lokala grammofonprogram.

LM-telefoner till Egypten

Egyptiska Telefonförvaltningen har beställt 4 000 mellanstations- och ändstationsapparater från L M Ericsson. De skall levereras under 1951.

LM-anläggning gör brandkåren effektivare

I Malmö har ett signalsystem tagits i bruk som kommer att göra stadens brandkår ännu mer effektiv. Brandstationen i Malmö ligger i stadens centrum, och det har vid flera tillfällen hänt, att nedfälda bommar och svängda broar satt stopp för utryckande brandbilar och ambulanser. Många dyrbara minuter har då gått till spillo medan utryckningsmanskaper fått sitta överksamman på sina bilar.

En LM-anläggning, som är den modernaste i sitt slag, har för en tid sedan tagits i bruk vid Malmö brandstation. Tjänstgörande vakt kan på ett manöverbord omedelbart se om någon av broarna är uppfälld, och de olika järnvägsstationernas ställverk har direkt förbindelse med manöverbordet. Därigenom blir vakten alltid informerad om järnvägsövergångarna runt omkring i staden har fri passage.

Genom att trycka på en knapp på manöverbordet kan vakten per telefon samtidigt larma all reservpersonal, brandmän som har frivakt, frivilliga brandkåren, bro- och ställverkspersonalen, polisen, nyckelpersonal på Allmänna sjukhuset m. m.

Folkräkning på Powers-anläggning

Till Kungl. Statistiska Centralbyrån har L M Ericssons Driftkontroll AB levererat en komplett Powers-anläggning, som skall användas för den maskinella bearbetningen av 1950 års folkräkning.

Fordonstyrda signaler

Signalbolaget har i dagarna erhållit order från Stockholms Stads Gatukontor på fordonstyrda gatusignaler för gatukorsningarna i Hamngatan—Regeringsgatan; Hamngatan—Malmskillnadsgatan; Sturegatan—Karlavägen; Folkungagatan—Rensstiernasgatan och Folkungagatan—Södergatan.

Anläggningarna skall levereras och monteras under år 1951.

Powers-maskiner för postgirobokföringen

För en tid sedan erhöL L M Ericssons Driftkontroll AB order på en stor provanläggning för Postgirot. Inom Postverket har man hittills använt Powers-maskinerna för Postsparbankens bokföring och källskatteredovisningen samt för utskriv-

Telefonrekord av världsmått vid Polcirkeln

Den nordligaste automatstation L M Ericsson levererat var under många år anläggningen i Skellefteå. I somras sattes en LM-station i drift i den isländska staden Akureyri och då den ligger ett par grader längre norr ut flyttades »norrekordet» ut över landets gränser. Där stannade det emellertid inte länge, ty i mitten av oktober slogs ett telefonrekord av världsmått i Kiruna, då världens nordligaste automatstation invigdes. Den ligger norr om Polcirkeln och är utrustad med LM:s 500-linjers väljare.

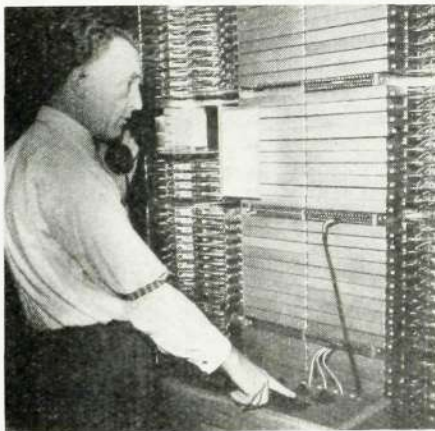
Redan 1944 togs det första steget för automatisering av telefonstationen i Kiruna då lämplig tomt inköptes. Uppfö-

Världens nordligaste automatstation är inrymd i ovanstående fastighet. Det var bråda timmar före överkopplingen och ingenjör Sven Åskehölm ses här i färd med slutprovning av en reläutrustning. Nedan kontrollerar förman Arne Thorelli att allt fungerar riktigt.

randet av det jämförelsevis stora huset i stadens centrum påbörjades för tre år sedan och det tog en tid innan detta stod färdigt. Den återstående tiden har gått åt för att förse byggnaden med dess moderna utrustning, som monterats in under ledning av förman Arne Thorelli. Stationen är utbyggd för 2 500 linjer.

Den högtidliga invigningen av Kirunastationen ägde rum söndagen den 8 oktober i närvaro av representanter från Telegrafverket med generaldirektör Håkan Sterky i spetsen. I sitt invigningstal omnämnde generaldirektören bl. a. att kirunaborna ringer mycket interurbansamtal — under de senaste tio åren har antalet rikssamtal från Kiruna stigit från 143 000 till 265 000, en ökning av 85 procent, medan ökningen för landet i övrigt är ungefär 60 procent. De inbjudna fick efter invigningen tillfälle att se sig om i telefonstationen och bilda sig en uppfattning om hur automatutrustningen arbetar. Efter rundvandringen bjöd telegrafverket på lunch varefter L M Ericsson stod som värd för middagen senare på eftermiddagen.

ning av avlöningslistor och specifikationer till tjänstemännen. Dessa anläggningar har visat sig ge Postverket så stora fördelar, att man nu även beslutat göra prov med användning av Powers-maskiner för postgirobokföringen.

Åsknedslag efterliknas vid högspänningsprov

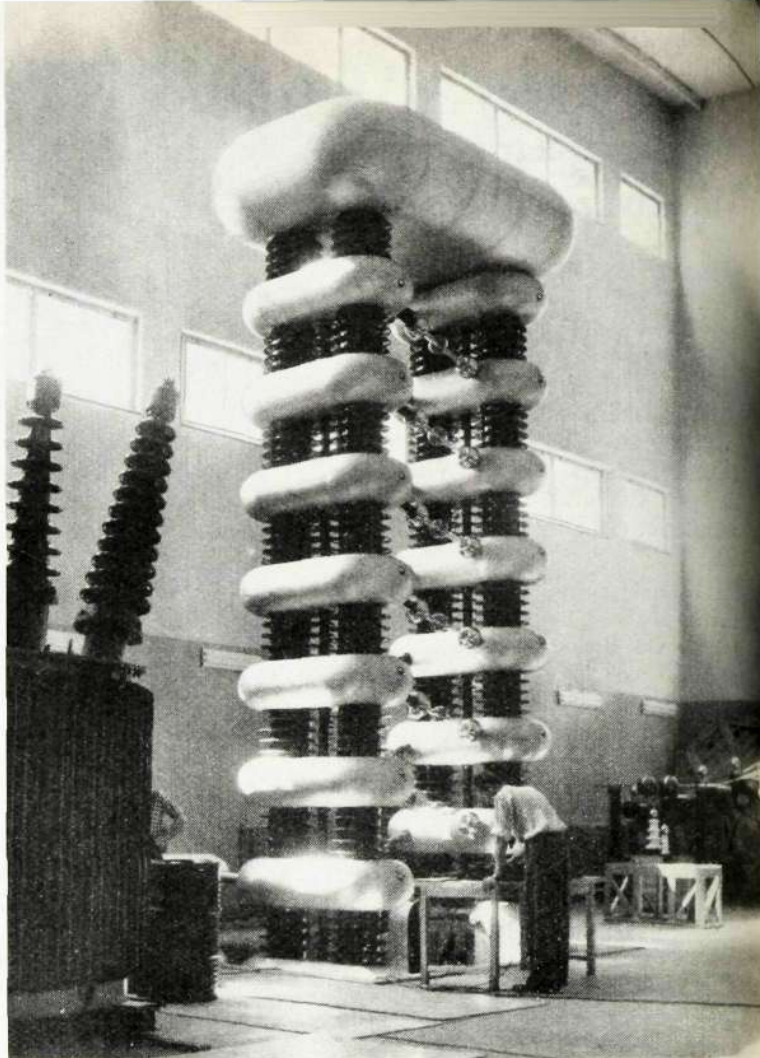
Det är nästan så luften darrar, när spänningar på över en miljon volt släpps på i Sieverts Kabelverks högspänningslaboratorium. Att det är härresande resultat man kan åstadkomma får man också belägg för, ty spänningarna, som alstras av den stora likriktaren, gör att håret faktiskt reser sig, även på ganska välpomaderade huvuden.

Numera tillverkas kablar och kondensatorer för mycket höga spänningar, och laboratoriet har resurser att åstadkomma likspänningar på 1,4 miljoner volt och stötspänningar på ännu högre voltantal. — Man kan bildligt talat säga, att åskan slår ner i laboratoriet, säger ingenjör Sven Linderholm, när han visar oss omkring i de »högspända» lokalerna, som sträcker sig genom fyra våningar. Vid stötspänningsproven efterliknas de spänningar, som alstras vid åsknedslag för att prova om kablar och kondensatorer tål vid de stora påfrestningarna.

Kablar och kondensatorer provas under naturtrogna former

— Harsprängskablarna, som är avsedda för spänningar på 200 000 volt, har fått genomgå mycket noggranna prov i laboratoriet, fortsätter ingenjör Linderholm. För att pröva dem under så naturtrogna former som möjligt, finns i anslutning till högspänningshallen tre olika värme- och kylrum, och i dessa kan hela kabeltrummor föras in och provas under spänning medan temperaturen växlar mellan minus 20 och plus 120 grader. För vissa prov har vi även möjlighet att sänka

Högspänningshallen som sträcker sig genom fyra våningar domineras av den stora likriktaren och transformatorn.

ned kablarna i en två meter djup bassäng, som vi sedan fyller med vatten. Utrustningen i högspänningshallen manövreras från en balkong, som löper längs hallens ena långsida, och över denna finns en observationsbalkong, som utgör fortsättning av huvudbyggnadens korridor i motsvarande våning. I anslutning till hallen finns ett mindre högspänningsrum, där man kan göra prov med mätliga högspänningar. I maskinutrustningen ingår även omformare för frekvenser upp till 10 000 perioder per sekund.

Likriktaren åstadkommer spänningar på 1,4 milj. volt

Spänningshallen domineras av den stora kaskadkopplade likriktaren, vars kondensatorer laddas upp med hjälp av likriktarrör. Denna har konstruerats och byggts av Sieverts Kabelverk. Likadana likriktare har tillverkats för professor Siegbahn vid Forskningsinstitutet för Fysik i Frescati och Radiofysiska Institutionen vid Karolinska Sjukhuset där professor Sievert är chef. Professor Norinder vid Institutet för Högspänningsforsk-

ning i Uppsala har även fått ett aggregat, som är under uppmontering.

— Sieverts Kabelverks högspänningslaboratorium är närmast avsett för utvecklingsarbete, då det gäller kablar och kondensatorer för starkström, framhåller ingenjör Linderholm. Vissa normenliga typprov i samband med tillverkningen i fabriken utföres visserligen, men den huvudsakliga uppgiften för laboratoriet är forskning.

Ny LM-station i Bogotá

Av de stationer som L M Ericsson kontrakterat i Bogotá öppnades i augusti den femte. Den heter Ricaurte och är byggd för 2 500 linjer. Med denna station ökades totala antalet linjer i Bogotá till 33 500. Samtliga stationer håller för närvarande på att utökas.

Automatutrustning för 5000 linjer till Medellín

I Colombias näst största stad, Medellín, finns två automatstationer och dessa är av L M Ericssons tillverkning. Utökning av stationerna pågår och nyligen sattes 5 000 nya abonnentledningar i drift så att totala antalet ledningar nu uppgår till 20 000. Automatutrustning för ytterligare 5 000 abonnentledningar är beställd.

Ingenjör Åke Ahlström reglerar spänningen på en transformator från manöverbalkongen som löper längs hallens ena långsida.

För framtid och fritid

I väntrummet på sjukavdelningen vid Huvudfabriken sitter fru Gunhild Söderberg, Vta och kontrollant Harry Andersson, K 18 och fördriver väntetiden med tidningsläsning, medan fru Pettersson, vars make arbetar på Vt 22, försöker svara på alla de viskande frågor, som hennes lille son kan hitta på att göra. Han har varit sjuk och nu skall han visa sig för doktorn och tala om att han känner sig bra igen. Inne i de olika behandlings- och mottagningsrummen råder en livlig verksamhet. Tre läkare och fyra sjuksköterskor har här hela dagen fullt upp att göra med att ta emot hjälpsökande från kontor och verkstäder. Fru Söderberg, som haft en envis förkylning, återfinner vi efter en stund hos doktor Bengt Hanson, där hon får genomgå en grundlig undersökning. Dr Hanson och doktor Stig Uhleman svarar för de medicinska fallen, medan dr Holger Sjöberg har hand om det som ligger inom det kirurgiska behandlingsområdet. Dessutom tjänstgör professor Gunnar Fischer såsom förtroendeläkare och övervakar hälsovården inom bolaget.

Samtliga anställda inom LM har fri sjukvård för sin hustru och sina barn under 15 år. Även för dem kan det vara tryggt att ha en läkare så nära till hands, inte bara för att kunna ingripa i brådskande fall utan också därför att de lär känna bolagets läkare, till vilken de lättare kan vända sig med sina frågor.

Mottagningen är öppen på vardagarna mellan klockan 7—17. Antalet patienter uppgår i genomsnitt till ca 100 per dag, och av dessa är omkring 60 procent personal i arbete och resten familjemedlemmar.

Alla LM-are »skärmbildas» med jämna mellanrum

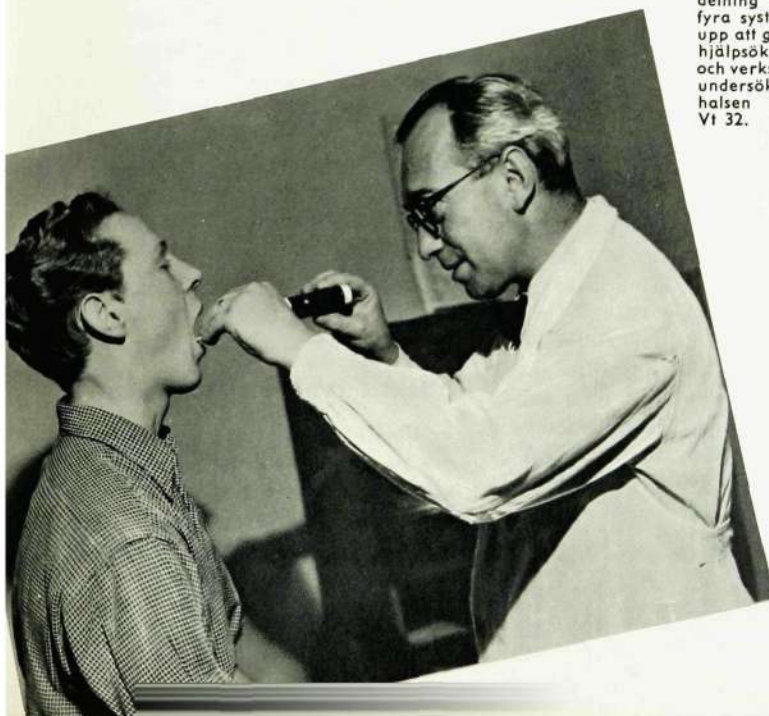
— Senare tiders förnämsta hjälpmedel i kampen mot tuberkulosen är skärmbildskameran, och alla nyanställda underkastas noggrann undersökning för att eventuellt uppträdande tbc skall upptäckas i tid, säger professor Fischer. För fortlöpande kontroll får Huvudfabrikens personal med jämna mellanrum genomgå skärmbildsfotografering på sjukavdelningen och den senaste undersökningen ägde rum för ett par år sedan. I dagarna har man satt igång med att »genomlysa» alla LM-are på nytt och fru Irma Svensson vid röntgenkameran har bråda dagar. Efter arbetstidens slut kallas dagligen 60—70 personer till skärmbildsfotografering och vi beräknar att hela personalen vid Huvudfabriken skall vara färdigundersökt i slutet av februari.

— Samtliga anställda som ej är anslutna till annan erkänd sjukförsäkring är sjukförsäkrade i Telefonfabrikens Erkända Sjukförsäkring, framhåller herr Martin Nordström som är föreståndare för LM:s sjukförsäkring.

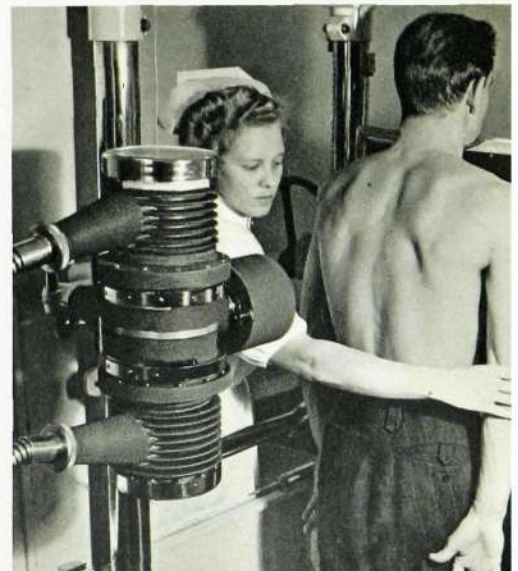
Alla anställda får ut en viss del av lönen kontant. Denna del utgör genomsnittligt ungefär 93%. Resterande 7% utgår i form av sociala förmåner av olika slag.

— Förmånen att ha behandlingsmöjligheter för olycksfall och sjukdom i omedelbar närhet av anläggningarna är av oskattbart värde, framhåller professor Fischer. Sjukavdelningen är en modernt utrustad och inredd poliklinik, som även har röntgenlaboratorium och avdelning för massage- och värmebehandling till sitt förfogande.

Vid huvudfabrikens sjukavdelning har tre läkare och fyra sjuksköterskor hela dagen fullt upp att göra med att ta emot hjälpsökande från kontor och verkstäder. På bilden t. v. undersöker dr Bengt Hanson halsen på Rolf Kjellbing, Vt 32.

I dagarna skärmbildsundersöks alla LM-are på nytt och fru Irma Svensson vid röntgenkameran (bilden t. h.) har bråda dagar.

Besöken vid Huvudfabrikens sjukavdelning är helt avgiftsfria för patienten, det är endast sjukkasseboken som behöver visas. Men om någon vill söka annan praktiserande läkare eller specialist betalar sjukkassan två tredjedelar av det belopp som den fastställda sjukkassetaxan anger och bolaget en tredjedel.

3 milj. kr har utbetalats i sjukhjälp

Sjukkassan, som ägt bestånd i över 60 år, har under de gångna åren utbetalat nära 3 miljoner kronor till sjukhjälp. Medlemsantalet var vid ingången av år 1950 6 297, men har under året ökat något och rör sig om i runt tal 6 500 personer.

Bolagets utgifter för den fria sjukvården till personalen har under året stigit avsevärt. Kostnaderna för huvudfabrikens sjukvård uppgår till omkring 200 000 kronor om året.

Sammanlagt belöpte sig kostnaderna under 1949 för välfärdsanordningar och sociala förmåner för personalen vid anläggningarna i Midsommarkransen till 2 miljoner kronor. Häri ingår dock icke bolagets kostnader för pensioner — även det ett avsevärt belopp.

Årligen lämnar bolaget anslag till Extra sjukhjälpfonden. Ansökan om bidrag ur denna skall göras under maj månad och ställas till Sjukkassan. Senaste året lämnade den 8 000 kronor i hjälp åt 120 arbetare, som i samband med semestern behövde stärkande lantvistelse.

Fonder ger ekonomiskt stöd

Även andra fonder lämnar ekonomiskt stöd åt tjänstemän och arbetare, som av

sjukdom eller annan oförvållad anledning råkat i svårigheter. En av dessa är Hemming Johanssons Kamrathjälpfond, som är avsedd för kontorsanställda.

— Ansökan om understöd ur denna fond kan när som helst lämnas in till direktör Hemming Johansson, framhåller en av fondens styrelseledamöter, personalchefen herr Anders Kärnekull. Den stiftades genom en insamling bland tjänstemännen på direktör Johanssons 65-årsdag, och till denna grundplåt har sedan lagts ytterligare medel vid andra tillfällen. Sålunda överlämnade direktör Johansson i samband med sin 80-årsdag 1949 ca 7 250 kronor till fonden. Årligen får fonden dessutom ett tillskott på ca 800 kronor genom ej utbetalda småmynt, som skulle lagts i de kontorsanställdas avlöningskuvert men enligt överenskommelse avstås.

Pliktmedelsfonden och Verkmästare C J Anderssons understödsfond är två andra hjälpinstitutioner för verkstadspersonal.

Hemming Johanssons Kamrathjälpfond kan se tillbaka på en 15-årig verksamhet. Direktör Hemming Johansson har varit ordförande i fonden sedan in-stiftandet. Här ses han tillsammans med övriga styrelseledamöter herr Anders Kärnekull, herr Olof Nyhlén och ingenjör J. Lind, den sistnämnda adjungerande ledamot invald av SIF.

Ansökan om bidrag ur dessa skall lämnas in till Intressekontoret. Den första får sina inkomster genom de böter, som enligt bolagets ordningsregler dras på arbetarnas löner, och dessutom erhåller denna fond ett- och tvåöringar ur arbetarnas avlöningskuvert. Ur fonden har under 1949 utdelats ca 13 000 kronor.

När verkmästare C J Andersson år 1908 avgick med pension donerade han 5 000 kronor, varvid han bestämde att avkastningen skulle användas till att bringa hjälp åt »aktningvärda män eller kvinnor» vid L M, som varit anställda minst 2 år och som genom sjukdom eller annan oförutsedd anledning blivit nödställda. Vid jultiden utdelas räntan till hjälpbehövande i poster mellan 50—100 kronor.

T. f. föreståndarinnan på LM-gården fröken Gun Hammarlund har varje dag hand om 110 barn i åldern 3 månader till sju år. Här hjälper hon två småttingar till rätta, Ylva Eriksson t. v. skall foga in sista biten i ett läggspele och Eva Berggren syr av hjärtans lust på ett handarbete.

80 barn får varje sommar 5 veckors stärkande sommarvistelse vid LM:s barnkoloni på Resarö.

Det unga gardet trivs på LM-gården

— Här är så roligt, så jag kan väl få stanna en stund till, säger en liten 5-årig parvel med bedjande blick, då hans mamma efter avslutat arbete skall hämta honom efter en hel dags vistelse på LM-gården. Och att det ungdomliga gardet trivs får man otaliga bevis på. I de ljusa och rymliga rummen tumlar de om i ystra lekar under moderlig omvårdnad av barnträdgårdslärarinnor, medan de allra yngsta får den bästa tänkbara vård i spädbarnsavdelningen av utbildade barnsköterskor.

Från 3 mån. till sju år

— Daghemmet, som ligger i närheten av Huvudfabriken, är ett av de initiativ bolaget tagit som ett led i den sociala verksamheten, säger personalkonsulenten fru Brita Hansen. Det modernt inredda hemmet äges av LM, men driften sköter Barnavårdsnämnden i Stockholms stad. Det har plats för 110 barn, och i ett annat liknande daghem kan man ta emot 82 barn. De som vill ha sina barn i åldern 3 månader till sju år omhändertagna på daghem kan vända sig till personalkonsulenten, som ordnar med plats. Avgifterna bestäms av barnavårdsnämnden och rör sig om ett belopp varierande mellan 0:25—4:— kronor per dag, alltefter föräldrarnas sammanlagda inkomst.

Sällan tyst en hel minut

— Mellan klockan sju på morgonen till sex på kvällen är det knappast tyst en minut här, säger fröken Gun Hammarlund, som är t. f. föreståndarinnan på LM-gården. Samtliga barn får frukost, middag och mellanmål, och detta inkluderas i avgiften. Varje höst och vår underkastas barnen en ingående läkarunder-

sökning av hemmets läkare, som sedan återkommer var fjortonde dag och kontrollerar barnens hälsotillstånd. Kontakten mellan föräldrar och barnens vårdarinnor uppehålls även genom föräldramöten, då daghemmets personal och barnens föräldrar träffas vid en kopp kaffe och utbyter erfarenheter.

Läxhjälp till de äldre barnen

Bland andra LM-initiativ för den yngsta generationen märks dels en barnträdgård för 50 barn mellan fyra och sju år, dels ett eftermiddagshem, där över 20 skolbarn får hjälp med läxorna och får stanna tills föräldrarna kommer hem från sitt arbete. Dessa båda välfärdsanordningar är inrymda i Midsommargården och ledes av fröken Ulla Styffe.

— Det är betydligt fler barn anmälda än vi kan ta emot i barnträdgården, säger fröken Styffe. Här får de leka från 9—12 och pröva på olika sysselsättningar. De äldre barnen, som kommer efter skolans slut, får förutom ett mål mat tillsyn och läxhjälp, och för att kunna hjälpa dem tillrätta har vi en intim kontakt med de olika skolornas lärare. Avgifterna är i barnträdgården 10 kronor i månaden, medan barnen i eftermiddagshemmet betalar 50 öre om dagen.

På somrarna ordnar L M Ericssons fritidskommitté med bolagets stöd en egen barnkoloni i sommarhemmet på Resarö. I två omgångar får sammanlagt 80 LM-barn i förskoleåldern 5 veckors stärkande landvistelse på en idyllisk skärgårdsö. Ansökningar om deltagande i koloniverksamheten skall under mars månad ställas till Personalkonsulenten. För barn i alla åldrar ordnar personalkonsulenten med sommarvistelse i privatfamiljer.

Idrottens stärkande betydelse

— För att stimulera intresset för stärkande och hårdande kroppsövningar stöder bolagsledningen idrotten på olika sätt, framhåller idrottsledaren vid Hu-

vudfabriken, H Forsberg. Idrottsklubben får årligen ekonomiskt stöd, och på fabriksområdet finns en idrottsanläggning som omfattar fotbolls-, handbolls- och tennisbanor. Till anläggningarna hör särskilda omklädningsrum med duschar. Det finns även möjligheter att bada varmbad i den nyinredda bastun i kontorets källarvåning.

— De flesta idrottsgrenar är faktiskt representerade inom LM-arnas led, och mer och mer tycks LM-arna få upp ögonen för idrottens stärkande betydelse, påpekar idrottsledaren.

— Precision har LM-arna i blodet, påpekar en annan representant för idrotten, ingenjör K B Olsbro, som är sekreterare i Skytteklubben. Förutom att bolaget lämnar oss ekonomiskt stöd röner vi stor förståelse för vår rörelse både från ledningen och de anställda.

3500 kunder på Intressekontoret

Intressekontoret är en institution, som inrättats till personalens fromma.

— Det står avgiftsfritt till de anställdas förfogande och dess tjänster togs under förra året i anspråk av 3500 personer, säger herr Arne Nyman, som är intressekontorets föreståndare.

— Till sparkassan är anslutna omkring 2500 medlemmar, och under förra året sparades ungefär en halv miljon kronor, fortsätter herr Nyman innan han återgår till att med en LM-are diskutera dennes uppdragsräkning. Årsomsättningen är ganska hög, och det är ungefär 11 miljoner kronor, som löper genom händerna på intressekontorets damer fru

Intressekontoret står avgiftsfritt till de anställdas förfogande. Här går herr Arne Nyman, PiC, igenom en uppdragsräkning, medan fru Eivor Holmgren står till tjänst med uppgifter om hur stora utfästningarna varit på kontot.

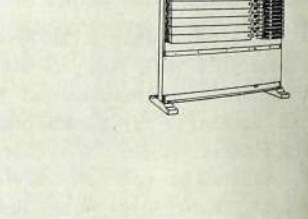
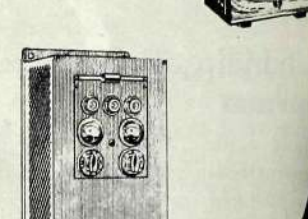
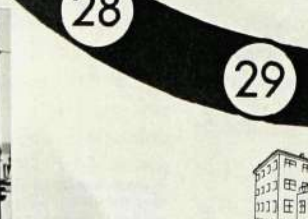
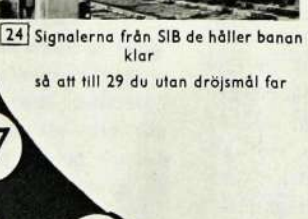
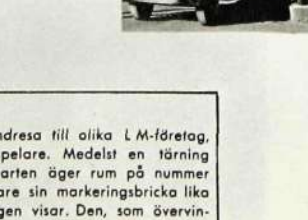
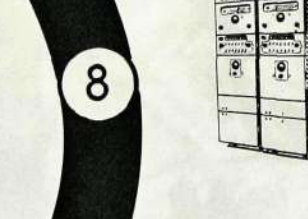
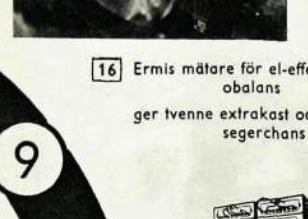
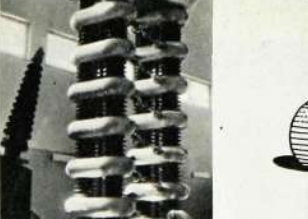
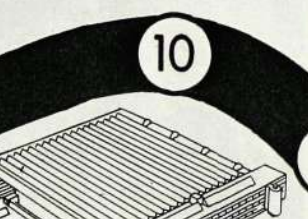
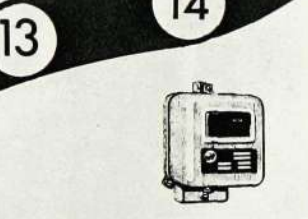
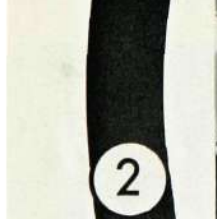
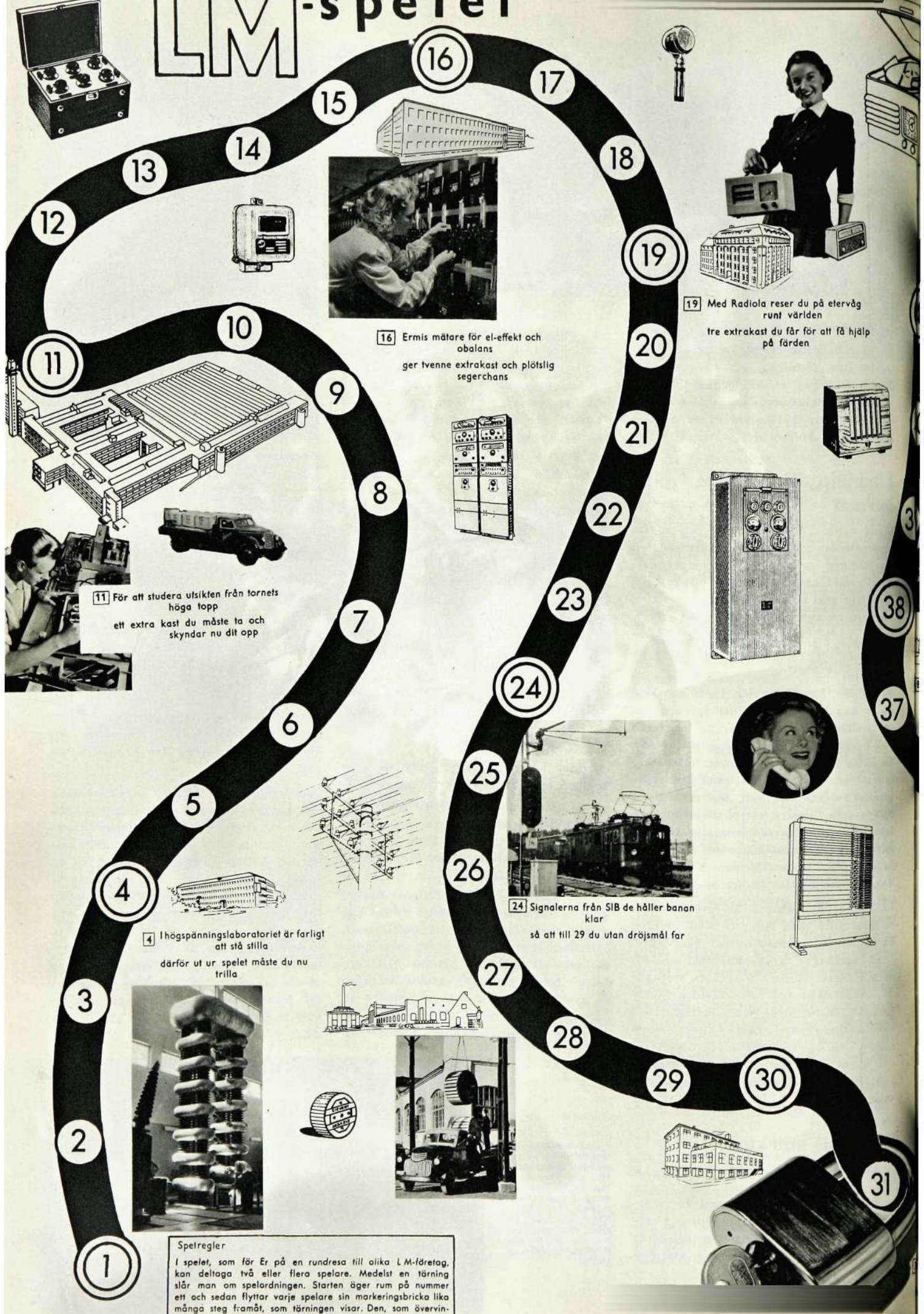
Idrottsplatsen, som ligger inom fabriksområdet, är flitigt besökt av LM-are i alla åldrar. För att tillvarata intresset för stärkande och hårdande kroppsövningar har bildats L M Ericssons Idrottsklubb, som har omkring 600 medlemmar. Överst i v. en grupp kvinnliga LM-gymnaster i aktion.

Margit Hansson, fröken Asta Lind och kassörskan, fru Alva Brummer.

För att ge alla dem som bor i Midsommarmarkransen möjligheter till en intimare kontakt med varandra har bolagsledningen tagit initiativet till Midsommargården, en hemgård som uppförts mitt emot fabriken. Midsommargården sköts av en stiftelse, som enligt sina stadgar skall »verka för gemenskap och förståelse mellan människor tillhörande olika arbetsområden, livsintressen och ålder samt befordra den enskildes utveckling».

Den omfattande sociala verksamheten vid LM är av ganska gammalt datum. Firmans grundare, Lars Magnus Ericsson, var inte bara en framstående tekniker och driftig företagare utan också en socialt framsynt chef. Den välfärdsverksamhet han tog initiativet till har sedan fullföljts och ytterligare utvidgats och ompspanner numera de flesta områden. Redan för många år sedan ordnade bolaget med rationell mathållning för de anställda, och det rika föreningslivet får genom Fritidskommittén ekonomiskt stöd för att kunna arbeta så att det berikar de anställdas fritid på olika sätt.

LM-spel

11 För att studera utsikten från tornets höga topp ett extra kast du måste ta och skyndar nu ditt opp

16 Ermis mätare för el-effekt och obalans ger tvenne extrakast och plötslig segerchans

19 Med Radiola reser du på eterväg runt världen tre extrakast du får för att få hjälp på färden

4 I högspänningslaboratoriet är farligt att stå stilla därför ut ur spelet måste du nu trilla

24 Signalerna från SIB de håller banan klar så att till 29 du utan dröjsmål far

Spelregler
I spelet, som för Er på en rundresa till olika L.M.-företag, kan deltaga två eller flera spelare. Medelst en tärning slår man om spelordningen. Starten äger rum på nummer ett och sedan flyttar varje spelare sin markeringsbricka lika många steg framåt, som tärningen visar. Den, som övervinner alla hindren och kommer först till 70, har vunnit.

46 Hos Alpha får du stanna kvar ett kast och titta på när dom gör plast

42

43

44

45

46

47

48

49

50

41 I långa rader telefoner stå ge plats för dessa och bums tillbaka till åtta gå

51

52

51 Fingersklivor görs här dag och natt gå tillbaks igen där sist du satt

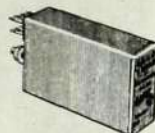
53

54

55

är dansar lindningsspolar uti yster yra även du blir yr och stapplar bort till nummer trettiofyra

59

58

57

56

60

60 Hos Rifa kondensatorngistor spraka så du blir vettskrämd och går 4 steg tillbaka

61

62

63

64

65

66

66 På FÖB du drömmer om att bli försäljningslärna därför ett kast du stannar här så gärna

36

35

34

32

33

33 Bland brandalarm och tidkontroll är livet inte trist nu skall du stanna här ett tag tills du blir allra sist

64 Om elektronrör bör du veta litet mer stanna kvar ett kast och studera dem på SER

67

68

70

69

ut till Ermex den gick ju bra i-läs ningen du kastar e

70 Grattis! Nu du vunnit har hoppas du har alla krafter kvar.

Tänkande robotar som talar lampspråk

Robotar med sinnrika funktioner vakar över att den telefonmateriel, som lämnar L M Ericsson uppfyller högt ställda krav. Utan att förtrötts eller slappna genomför robotarna en mängd prov i snabb följd sedan de startats med ett enkelt handgrepp. Och skulle till äventyrs någonting inte fungera tillfredsställande talar roboten på »lampspråk» om vad som fattas så att erforderliga justeringar kan göras.

— Tidigare var det en både omständlig och tidsödande procedur att gå igenom de färdiga produkterna, ringa igenom förbindningar och kontrollera överledning m. m., framhåller kontrollchefen vid LM, ingenjör *John Ericsson*. För att få en effektivare kontroll började man konstruera en del hjälpapparater, som både snabbare och bättre kunde upptäcka om något fel uppstått. Undan för undan har man fortsatt på den inslagna vägen och robotprovorna har blivit uppskattade medarbetare.

— Provpallen för 500-linjersväljaren är en av de första robotprovorna vid LM, fortsätter ingenjör *Ericsson*. I sin enklaste form har den varit i funktion sedan år 1930 och över 500 000 väljare har provats i den. I roboten får väljaren under ca 4 minuter genomgå fullständig provning. Den som sköter provpallen behöver endast trycka på startknappen, och sedan kan han syssla med andra uppgifter. Förekommer något fel, behöver han endast på en lamptabla avläsa om det är någon detalj som behöver rättas till.

För provning av koordinatväljarbryggor finns en sinnrik robot som tagits i bruk på senare tid.

— Det är närmare 100 telefonreläer, som ingår i denna robot, säger ingenjör *Ernst Malmqvist*, som är chef för utarbetandet av provningsmetoderna. Reläerna tillsammans med några elektronrör bildar apparatens »hjärna» och ett otal förbindningar till de olika »sinnena» sammanlänkar det hela till en tänkande och handlande robot. När en koordinatväljarbrygga lagts på roboten görs utan uppe-

Ingenjör *Henry Eggehorn* har blottat »hjärnan» på roboten som svarar för slutproven av koordinatväljarestativ. 6 000 prov avverkar roboten helautomatiskt under en tid av 6 minuter.

För att man skall kunna göra vissa prov med handmikrotelefonerna finns på ett av laboratorierna vid Huvudfabriken en robot, som lyfter på »lurarna». (Bilden nedan.)

håll 7 olika provserier, där man kontrollerar alla kontakter, elektromagneten, att det ej blir överslag m. m.

Den mest komplicerade roboten vid LM svarar för slutproven av koordinatväljareväxlar. Förut fanns det knappast några möjligheter att tillfredsställande kontrollera alla de 10 000-tals lödställena i ett koordinatväljarestativ, men tack vare en robot sker nu detta både effektivt och snabbt.

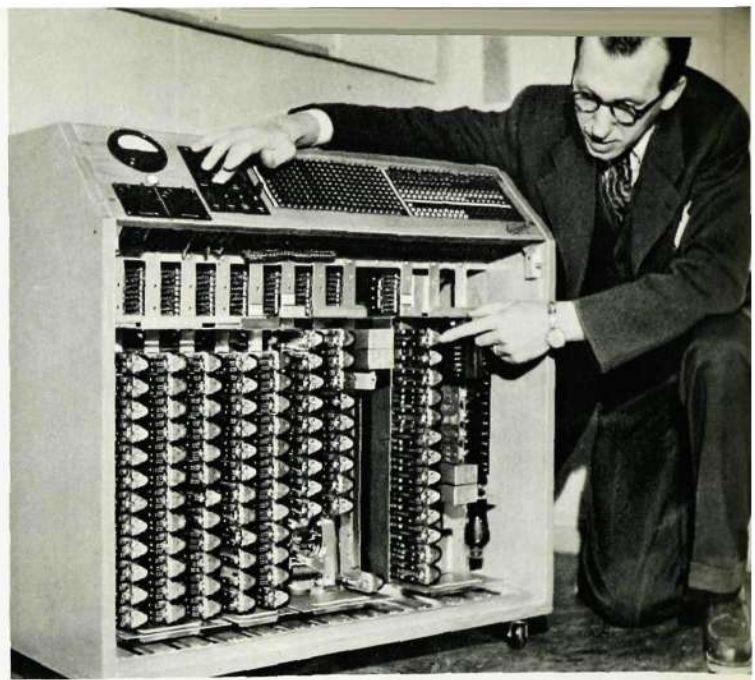

— När roboten kopplats ihop med ett koordinatväljarestativ som skall provas, sätts den igång med ett enkelt handgrepp, framhåller ingenjör *Henry Eggehorn*, som är chef för Cr, där provningsmetoder och instruktioner utarbetas över leveransfärdigt telefonstationsmateriel, och under vars överinseende apparaten sett dagens ljus.

— Härvid kontrolleras automatiskt att samtliga förbindningar är rätt kopplade och lödda samt att överledning ej finnes mellan de skilda strömkretsarna.

Provanordningen är till sin kopplingsprincip universalbyggd för att kunna klara av den mångfald provningsprogram som erfordras för de olika koordinatväljarsystemen. Programverket, eller robotens »hjärna», som utgörs av ett antal telefonreläer, väljare, rör etc, är inrymd i en sekretärliknande låda försedd med hjul för att lätt kunna flyttas till de olika stativen. På instrumentbrädan finns ett antal omkastare och lamp-

För provning av koordinatväljarbryggor finns sinnrika robotar, som står på Vt 22. Tage Svandal har varit robotskötare i flera år och ses i. v. på bilden i samspråk med ingenjör *Ernst Malmqvist*, VkpC.

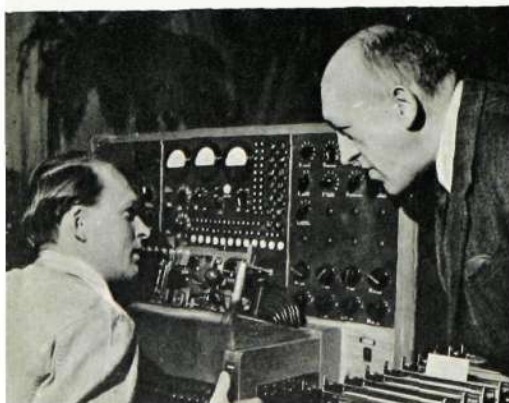
tablåer, varpå man kan avläsa vad det är som provas.

— Vid leveransprovning av ett färdigförbundet koordinatväljarestativ, fortsätter ingenjör *Eggehorn*, utförs flera liknande eller olika provningsprogram.

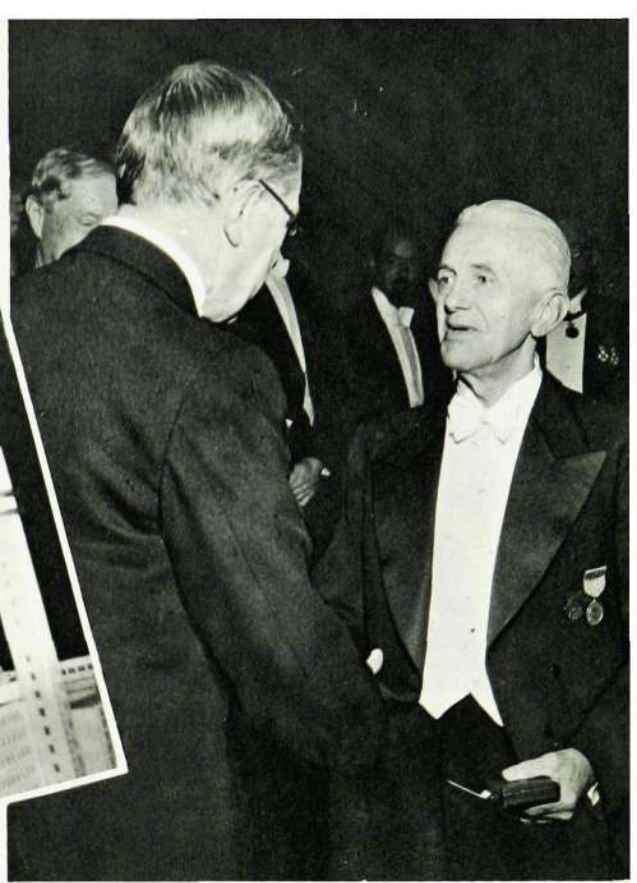
— Om roboten träffar på ett fel, stoppar den omedelbart sitt felsökningsarbete. För att den som sköter apparaten skall bli uppmärksamgjord på att allt inte är som det skall vara, ringer en klocka, och sedan är det bara att på lamptablan avläsa felets art och vad som skall göras. Det kan ju därvid hända, att andra fel uppstår vid reparationsstället och vissa prov måste därför göras om. Detta ombesörjer roboten automatiskt vid förnyad start.

— Att prova igenom ett helt koordinatväljarestativ med hjälp av roboten kan dock ta rätt lång tid i anspråk. Detta beror på det antal provningsprogram den skall utföra, antalet upptäckta fel och felens karaktär. Mannen vid roboten, som inte kan arbeta »som en maskin», måste ju även ha vissa pauser i samband med måltider m. m., fortsätter ingenjör *Eggehorn*. Skulle en rastklocka ringa mitt i ett prov, behöver den som sköter roboten endast trycka på en knapp och provet avstannas. Sedan kan provet återupptas där man slutade, och roboten fortsätter sin felsökningsjakt.

Vid fabriken i Karlskrona finns en robot, som svarar för alla prov av telefonapparaterna. När den färdiga apparaten skall provas, anslutes den till roboten, som ser till att den fungerar på rätt sätt. Den kontrollerar sålunda alla kopplingar, transmissionsförmågan samt övriga funktioner. Det enda som justeraren behöver göra är att lyssna på signalklockan, lyfta på luren och slå ett nummer. Att lyfta på luren finns det förresten en annan robot på LM som gör. Den står på ett laboratorium vid Huvudfabriken och användes för utmattningsprov på telefonapparater.

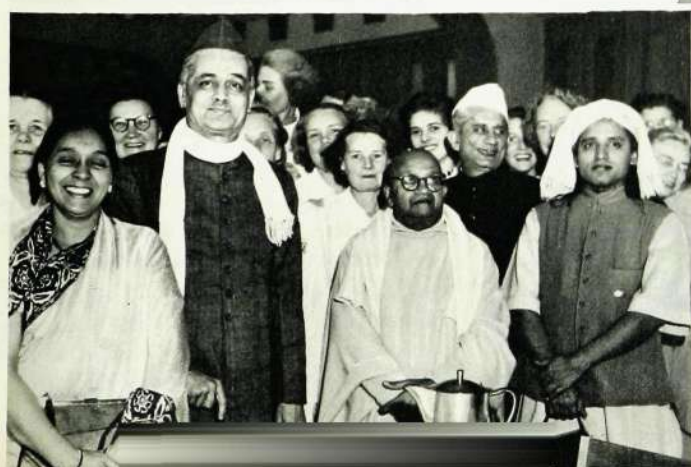

Nordiskt och exotiskt

Vid Stormässan i Helsingfors deltog OY L M Ericsson AB med en livligt besökt monter. Utställningen gav en översikt av det finska LME-företagets produktion och försäljningsprogram. (Bilden ovan.)

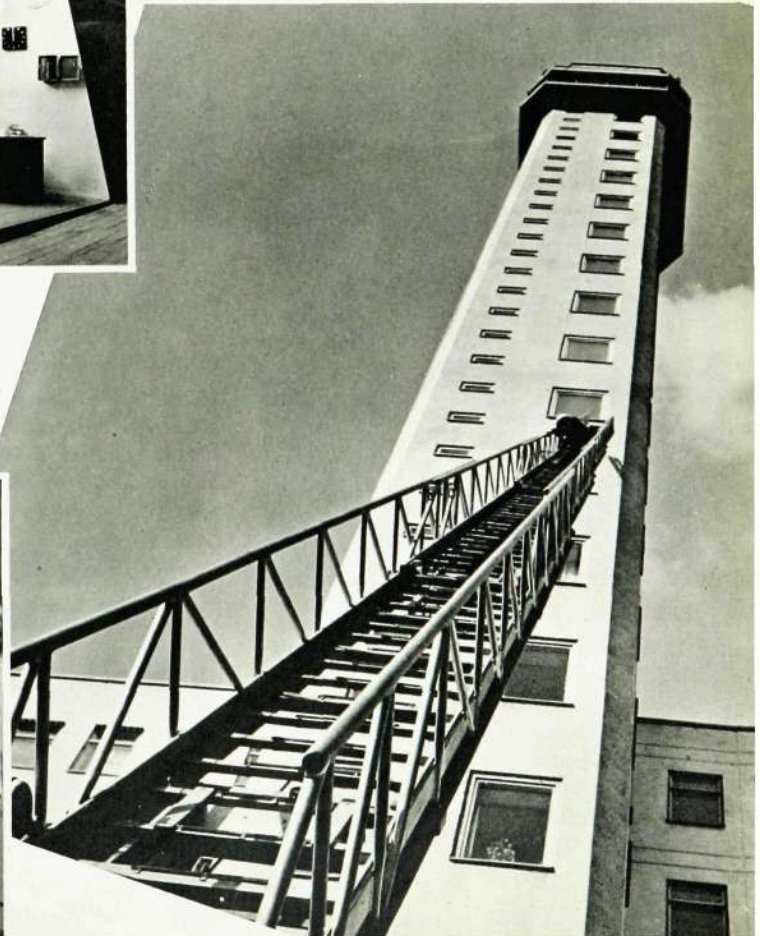
Åtföljd av två dekorativa hinduiska munkar i skära fotsida ylleklädnader besökte talmannen i det indiska parlamentet G. V. Mavalankar och hans maka Huvudfabriken varvid de särskilt studerade företagets sjukvårdsavdelning och de sociala inrättningarna. På bilden nedan är den pittoreska gruppen samlad i matsalen.

Ett av de sista officiella uppdragen som Gustaf VI Adolf utförde såsom kronprins var att på Ingenjörsvetenskapsakademiens högtidsdag överlämna IVA:s guldmedalj till ingenjör Nils Palmgren, som erhöll utmärkelsen för värdefulla insatser inom automattelefonen. På bilden ovan tackar ingenjör Palmgren för minnesmedaljen.

Etiopiens kronprins besökte för en tid sedan Huvudfabriken i Midsommarkransen och gjorde en timslång rundvandring i de olika verkstäderna. Tillsammans med direktör Helge Ericson ses den höge gästen ovan t. v. studera en modell av anläggningarna.

En av Stockholms största Magirus-stegar provades vid en brandövning som ägde rum vid Huvudfabriken under befäl av brandkapten William Palmqvist. Den smäckra stålstegen kan skjutas ut till en längd av 32 meter och att även brandmännen hade nerver av stål visade de då de snabbt klättrade upp på pinnarna och tog sig in i tornet. (Bilden nedan). Bilen, som är uppställd i Brännkyrka brandstation väger över åtta ton.

Sett och hört

Gås, svartsoppa och dans

Sällskapet LME har haft sin traditionella hösträff, och i festligt lag träffades LM-are från samtliga koncernföretag i Stockholm för att under välvilligt överinseende av klubbmästaren, ingenjör Carl-Gustaf Löfgren, FÖB, avnjuta gås, svartsoppa, dansa och ha roligt. Efter ett »hjärtligt välkommen» av sällskapets ordförande tekn. dr Karl-Georg Aurell lät alla sig väl smaka. Redan från början stod stämningen högt i tak och till tonerna av Nils Södermans orkester svävade paren sedermera ut i samba, vals och foxtrot.

Men innan LM-arna kom för att sätta sig till bords hade en annan ceremoni utspelats i köket. Det var när ordföranden skulle avsmaka gåsen och svartsoppan. Det gjorde han tillsammans med fröken Marianne Runefält från FÖB. Här ses han avprova sitt nya länksystem, och av blicken att döma tycks han inte ens på fritid kunna kasta loss från studiet av korta vågors utbredning.

Plikten framför allt

Då Stockholms garnison på Gustav Adolfsdagen paraderade på Gärdet för Kung Gustav Adolf deltog i förbimarschen förutom en pluton ur LM:s industrihemvärn några representanter från Huvudfabrikens verksskydd. Här ses fr. v. ingenjörerna John Ericsson, Vkc, Olof Wibeck, CsrC, och Erik Viberg, CkC.

Prisade

både med smattrande applåder och vackra välförtjänta priser blev vårt idrottsliga garde då L M Ericssons IK höstfestade för sitt tolfte verksamhetsår.

Sedan blev det spex och underhållning. De dansanta pristagarna svängde om av hjärtans lust till Ove Roléns orkester, men redan klockan 23.45 spelades sista dansen upp och i rytmisk idrottslig stämning avslutades idrottsåret 1950.

Ända från Saudi Arabien hade en gäst infunnit sig. Det var Ahmed el Ageel, som skrudad i sitt hemlands klädsamma dräkt deltog i den allmänna glädjen och även bidrog med ett par arabiska sånger.

Med stolthet visar på bilden några LM-flickor sina erövrade priser för den långväga gästen.

»Har jag hamnat i ett harem»

Denna rubrik skulle man nästan tro hör till bilden ovan, men är titeln på den pjäs LM:s teateramatörer haft stor framgång med vid premiären i Midsommargården.

Bertil Tordemark och Inez Nilsson är de glödande entusiaster som håller teaterlågan ständigt brinnande inom LM. På bilden nedan ses några av teateramatörerna som genom ett gott samspel med de båda förstnämnda förde föreställningen lyckligt i hamn.

Trafikledare

— Det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för LM-arna att hitta rätt port vid Huvudentrén, framhåller portvakt Wilhelm Gustafsson när han sätter ut ovanstående skyltar. En idealisk lösning på ett gammalt irritationsproblem, men... (resten av vad han säger drunknar i motorsurret från in- och utpasserande bilar).

Utlandsträff

Utlandsleverna som genomgår en kurs för att sätta sig in i våra försäljningsmöjligheter och vår speciella teknik brukar då och då samlas vid »träffar». Våra hemmavarande utlandsrepresentanter berättar då om sina erfarenheter och eleverna får även möjligheter att genom frågor sätta sig in i förhållandena på olika platser. På bilden ovan orienterar direktör Lars Mjöberg från Calcutta (längst t. h.) om Indien.

Kulturellt vid Alpha

Alphas fritidskommitté svarade för värdskapet vid en kulturell afton på restaurang Lorry den 27 oktober. Efter ett kåserande anförande av dirigenten för Sundbybergs orkesterförening om orkesterns sammansättning och de olika instrumentens uppgifter föredrogs ett gediget program, som uppskattades livligt. På bilden synas ing. Sellberg och fritidskommitténs ordförande herr B Larsson läska sig med kaffe tillsammans med fruarna Lindh, Akerblom och Thorsell.

Att tala som en präst

Det var Potatis Pettersson, Oscar Nikolaus och jag, som senhösten 1918 fick reseorder att via Tyskland, som då gick sista ronden av första världskriget, ta oss fram till Nederländerna för att montera en interurbanstation i Rotterdam.

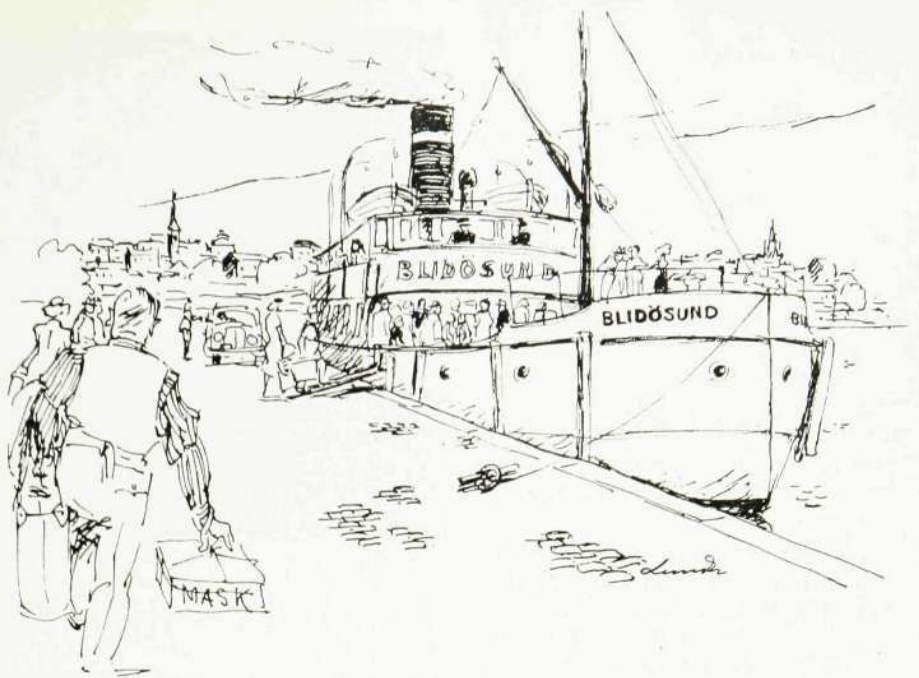
Staden var en upplevelse för en vetgirig yngling och full med breda och smala vägar, vilka kunde beträdas efter behag. Det fanns emellertid två goda pejlingstationer, med vilkas hjälp man alltid kom in på rätt kurs, nämligen Telefonstationen med dess intressanta arbete och Svenska Sjömanskyrkan, där pastor Bjurström höll ett öga på både farande och bofasta landsmän. Pastorn lade ner ett stort arbete på att återföra fåren i församlingen till herdahuset, och det dröjde inte länge innan de tre LM-arna var inregistrerade i församlingen. Kyrkan med dess församlingssal, bibliotek och svensktidningar var en trevlig träffpunkt där man gjorde värdefulla, intressanta och många gånger egendomliga bekantskaper.

Låt mig emellertid berätta en liten historia, som kanske kunde passa.

På den tiden fanns i Rotterdam en svensk båtsman, han hade varit borta från hemlandet många år och hela denna tid hade han seglat med holländska ostindiefarare. Det påstods att han var gift med en holländsk kvinna och hade bildat familj. Han hade en son på 17 vårar och denne skulle ha fem eller sex systrar. Båtsmannen hade alltid varit flitig och skötsam i alla avseenden och återvändande tydligen ganska regelbundet till resans utgångspunkt. Mera visste man inte om denna familj och dess många svenskättlingar.

En kväll, någon gång i augusti 1919, satt jag i församlingshusets lärum, då en yngling kom in och frågade efter pastorn. Pojken såg trevlig ut, talade holländska, men var lite förlägen och nervös. Pastor Bjurström kom ned och de två försvann in på expeditionen. Om en stund kom de ut och pastorn presenterade ynglingen — han är svensk — men han har inte haft tillfälle att lära sig svenska. Modern är holländska och fadern är svensk och seglar som båtsman på en holländsk ostindiefarare. Och nu har vår unge vän kommit hit för att fråga mig, om jag vill hjälpa honom att lära sig tala svenska, fortsatte pastorn. Han berättar att fadern just gett sig iväg på en långresa och beräknas vara tillbaka till nyår och till dess vill han så gärna överraska far med att kunna tala ärans och hjältarnas språk.

Visst ville pastorn lära honom svenska och så satte de i gång för fullt. Två gånger i veckan träffades de och varje söndag var han en enträgen besökare vid

Metmaskar och bakverk

Skärgårdsbåtarna låg som kromosomsvaror i Strandvägens solglitter. På den vackraste och snabbaste av dem, s/s Blidösund, gick den fiskbitne gamle LM-aren ingenjör P ombord. Om några timmar skulle han sitta på Grynnan med stort G och meta. Hade han ingenting glömt? Brännaren till fotogenköket, kilen till aktersnurrar, mask till »borrharna». Han belägger en plats på styrbordssidan, ställer väskan och maskkartongen varsamt

högmassan. Han hade god sångröst och sjöng med i psalmboken och för varje gång jag kunde följa sången märkte jag hans framsteg i uttalet: »af» blev snart »av» och »shot» blev först »schod» och sedan »god» osv. Fram mot jul talade han bra svenska. Visserligen var ordförvärdet begränsat, men det han sade var grammatikaliskt rätt och uttalet perfekt. Nu väntade vi liksom lärjungen i spänning på faderns återkomst, och effekten av att träffa en svensktalande son.

Mellan jul och nyår ordnades, som varje år, en julfest i församlingssalen och det var en hel del landsmän från båtar och bofasta från hela Holland som hörsammat inbjudan.

Jag stod just och talade med pastor Bjurström, när vår unge vän kom fram och hälsade. Nå — sade pastorn — jag har hört att din far har kommit hem i dag, vad sade han när han fick höra dig tala svenska? — Jo, far blev mycket glad när han hörde sitt modersmål. Han klappade mig på axeln och sa att det var duktigt gjort och slutade med att framhålla: »Du talar, ta mig katten, precis som en präst!»

Nils Sundevall

under bänken. Går sedan in i matsalen. Där sitter redan LM-itens vän Anton väntande. Saras lördagskost, potatisbullar, får i dag vika för biffstek med lök. Färden genom den vackraste av skärgårdar är angenäm även utan biffstek men med blir den en dubbel njutning isynnerhet för en gourmand. Välbehindandet ökar stadigt tills man passerat Vaxholm, då LM-itens plötsligt kom att tänka på masken. Kartongen, han fått masken i, saknade all luftkonditionering. Återkommen till sin plats på styrbordssidan tar han fram kartongen under sätet. Med pennkniven ordnas raskt några lufthål — tjong, tjong, tjong —

— Vad in i — — — göör ni människa! Ska ni förstöra min tårta — — —

Nå, förväxlingen klaras upp — tårtan erhöi endast lättare skador och leendet på styrbordssidan spred sig sakta både för- och akterut.

Familjesöndag vid fabriken i Karlskrona

För första gången sedan fabriken i Karlskrona startades kunde önskemålet om en LM-dag i miniatyr förverkligas. Slut på kaffe och bröd, slutsålda biljett-häftan och trötta ciceroner var slutvin-jetten, när portarna stängdes efter den första LM-dagen i fabriken historia. Ovanstående kan kanske bäst ge en realistisk bild av det överraskande positiva intresse, som fritidskommitténs arrangering rönt.

»Man ur huse» hade personalens anhöriga gått för att se vad deras anhöriga sysslar med inne i det stora fabrikskomplexet. Och besökarna fick se så mycket, att det blev svårt att samla och smälta intrycken.

Rundvandringen i fabriken tillsammans med arrangörernas guider blev för många det starkaste intrycket. De olika faserna i telefонтillverkningen illustrerades av personal som frivilligt ställt sig till förfogande.

I matsalen utställdes ett 25-tal av de olika apparatyper, som tillverkas i Karlskrona. En hemtelefonanläggning samt en schematisk abonnentväxel visades i funktion och uppskattades livligt särskilt av den yngsta generationen. Många par barnaögon tindrade på typiskt »julaftonsmaner» över upplevelsen att få ringa och tala med pappa eller mamma och samtidigt studera kopplingsförloppet i automatväxeln. En hemtelefonanläggning var priset i en gissningstävling om hur många detaljer, som ingick i en viss telefonapparat. Av denna anledning ägnades denna del av utställningen ett speciellt intresse från besökarnas sida. Utöver det redan rikhaltiga programmet hade avtal träffats mellan LME:s konstförening i Karlskrona och några kända Karlskrona-konstnärer om en utställning, vars vernissage sammanföll med nämnda familjesöndag.

Premiärfamiljesöndagen blev en oförglömlig dag för fabriken i Karlskrona och ett angenämt minne för besökarna.

Ermi har fått filmsal

För kort tid sedan invigdes vid Ermi den nyinredda film- och utställningssalen, som inretts av byggnadschefen ing. Gunnar Lind. På utställningsväggarna har uppsatts prov på Ermis olika tillverkningsprodukter allt ifrån de minsta instrument till de största el-mätare. Mätarna är inkopplade och kan sättas i

funktion, så att man får ett klart begrepp om deras användning och verkningssätt. Rummet kan även utnyttjas vid filmvisning genom att en vit duk rullas ned vid fondväggen. Filmprojektorn är uppställd i ett maskinrum intill utställningen.

LM-styrelsen på besök i Katrineholm

Bolagets styrelse besökte torsdagen den 28 september fabriken i Katrineholm. Sällskapet bestod av 10 personer. I stora entréhallen gav direktör Thorelli först en resumé över förspelet till fabriken förläggande till Katrineholm, varefter platschefen, ingenjör Lundgren, hälsade välkommen och redogjorde för fabriken utveckling och produktion. Inflyttningen i den nya fabriken började på våren och sommaren 1947, men personalen från den provisoriska verkstaden vid Fredsgatan kom definitivt icke över förrän i april 1948, berättade han. Ingenjör Lundgren visade också medelst statistik och kur-

Boliviansk LM-station har satts i drift

I Bolivia har L M Ericsson tidigare uppfört automatstationer i städerna La Paz och Cochabamba och i augusti i år öppnades en tredje station i staden Sucre. Stationens begynnelsekapacitet är 500 abonnentledningar.

vor, hur man under de gångna åren stabiliserat produktionen i Katrineholm och att man nu med personal av ca 275 anställda kunde tillverka praktiskt taget lika mycket som man gjort vid tiden för maximalt antal anställda 337 personer i oktober 1949.

En rundvandring företogs därefter igenom hela anläggningen, som uppenbarligen med största intresse studerades.

I fabriken gästbok finnas nu autograferna av direktör Carl Aug. Wicander, generaldirektör W Borgquist, direktör Hemming Johansson, bankdirektör E Browaldh, advokat Sven Salmonson, överingenjör Carl Montelius, direktörerna Helge Ericson, Hans Thorelli, H Ohlin och Hugo Lindberg.

På kvällen fortsattes resan till Karlskrona och LM-fabriken där.

LM-styrelsen fotograferad vid besöket i Katrineholm. I mitten direktör Helge Ericson, längst t. v. direktör Hemming Johansson, platschefen ingenjör B. Lundgren sitter längst till höger.

Uppåt väggarna

Konstutställning i Karlskrona

En givande konstutställning har avhållits under november i Karlskronafabriken matsal. Det är LME:s konstförening som tagit initiativet till denna utställning och den representerade karlskronaseletten bestod av konstnärerna Ivar Gustavsson, Nils Hugo Jonsson, Kerstin Dahlén Lundgren, Britta von Sydow Södöö, E G Tage, Tore Nobling och Arvid Nilsson.

Som sammanfattande omdöme kan nämnas att kollektionerna omfattade ett stort urval olika stilarter från Tore Noblings naturalistiska akvareller med grafisk precision till Nilssons, Gustavssons och Jonssons modernistiska, i vissa fall gränsande till abstrakta motivuppfattningar. Ett konstutbyte mellan konstföreningarna i Stockholm och Karlskrona skulle säkert bidra till ett ännu större konstintresse. Initiativet med utställningen i KA var ett mycket bra projekt som möttes med allmän tillfredsställelse varför vi får hoppas att den följes av flera.

Bertil

Nakenstudie

LME:s konstförening har haft sin sedvanliga höstutställning, som livligt beskådades av de konstintresserade vid Huvudfabriken. Föreningens outtröttliga ordförande, ingenjör Gunnar Berggren, GkC, hade lyckats få ihop en representativ kollektion och här visar han K O Karlsson, Vt 13, en statyett.

Vid den med spänning emotsedda dragningen utföll vinst nr 1 till F Berg, SIB, nr 2 till I Ericsson, SIB, nr 3 till E O T Skantz, FÖB Fp, nr 4 till Edit Waldenström, Gp, nr 5 till O Rosenblad, Khk, och nr 8 till L A Blom, Zo.

Konstförening hos Sieverts

En konstförening bildades vid Sieverts Kabelverk i samband med en konstafon som ägde rum den 20 oktober. Redan vid starten antecknade sig ett hundratal medlemmar.

Såsom ordförande i interimstyrelsen hälsade herr E Börrefors de närvarande välkomna och nämnde bl. a. att Konstföreningen är att betrakta som en kugg i det stora hjul, som Fritidskommittén vill ha fart på, för att därmed få till stånd en ökad känsla av samhörighet och trivsel inom företaget.

— Det är inte så lätt, fortsatte herr Börrefors, att vinna nya vänner och kamrater i ett stort företag, och infinner sig inte känslan av god, kamratlig kontakt och, låt oss gärna kalla det förtroelighetskänsla, får man svårt att slå rot och växa sig fast och bli ett med företaget. — Det fördras framför allt, att personer med samma intressen bli sammanförda till gemensamma grupper med intressen och program, som passa alla inom gruppen. Den naturliga, kamratliga samarbetsformen har städse visat sig hålla måttet. Det gäller alltså endast att skapa utlopp för vederbörandes dolda energi, vilket i sin tur för med sig en ökad känsla av personlig tillfredsställelse och samhörighet.

— Konsten har som få andra medel förmågan att verka förädlande på människosinnet och skänka inspiration åt individen, påpekade herr Börrefors. Det är därför beklagligt att det i vår mekaniserade tid, då hantverket erövrats eller infångats av industrien, dykt upp s. k. »konst-på-löpande-band-fabrikanter», som gör stora ansträngningar att mekanisera konsten. Men den verkliga konsten kan aldrig bli liktydig med tempoarbete, den behöver vi som avkoppling i allt jäktet — för att finna oss själva.

Benig andlig spis

I Katrineholm finns sedan 5 år tillbaka en förening för amatörmåleri, som kallar sig XO-klubben. Katrineholmsgruppen av LME:s konstförening har kommit i kontakt med klubben och överenskommelse har träffats om en utställning av deras konstverk i Katrineholms-fabriken matsal. Vernissagen ägde rum på lunchrasten den 19 oktober. Ett 30-tal målningar prydde väggarna. Målningarna tilldrog sig stort intresse, särskilt Birger Norlins »Fiskrensning», som på ovanstående bild betraktas av Sonja Silo och Sonja Ericsson, Kh 52.

Dr Sten Boethius höll därpå ett intressant föredrag »Förtrolig med konsten», och kommer bara framtiden att infria den lofvärda början torde med all säkerhet konstintresset inom Sieverts Kabelverk att bli verkligt livaktigt.

Folket i Bilds Konstklubb var representerad med en rikhaltig kollektion grafisk och konstnären Haruo Sezaki utställde ett tjugotal oljemålningar ur årets produktion.

Till ordförande i konstföreningen utsågs herr Börrefors och till styrelse i övrigt valdes Ann Bäckström, Kristina Cronsiö samt herrar A Fredrikson, C Schaffer, E Thelin, E Wedberg och E Österlund.

Red. hoppas på god kontakt och utveckling och önskar ett hjärtligt »Lycka till».

Det var ett stort auditorium som hörsammal kallades till en konstafon vid Sieverts då företagens konstförening bildades.

Idrottsledaren om idrottsåret 1950

L M Eriessons Idrottsklubb kan nu se tillbaka på ett lyckosamt idrottsår. Fortfarande håller vi vår plats som en av de starkaste korporationsidrottsklubbarna i landet i de flesta idrottsgrenar. Några sektioner har haft en viss tillbakagång, medan andra däremot ökat sin verksamhet på ett glädjande sätt.

Vintersäsongen startade lovande, men sedan blev det som vanligt tå! Vårt bandy-lag spelade några matcher i korpserien, men den blev aldrig slutspelad. Det blev däremot vår avdelningsserie, som hade samlat 10 bandy-lag. På årets sista is spelades finalen mellan Vt 27 och Vt 11—16. De sistnämnda utgick som segrare med 3—0. Cuptävlingen i bandy rann däremot ut i sanden...

Koncernmästerskapen på skidor avgjordes i Söderhamn, där vi efter en hård kamp fick finna oss i att komma tillbaka utan något mästerskap. Vid samma tillfälle avgjordes även koncernmästerskapet i brottning, varvid våra män med Elmlund och Sjögren i spetsen klarade sig bra.

Bordtennisporten har gått framåt med stormsteg. Matcherna har som vanligt gått av stapeln i lilla matsalen, och där avgjordes såväl klubbmästerskap som koncernmästerskap.

Simningen däremot har för närvarande kommit in i »dödvatten», och detta är desto märkligare som ett flertal andra koncernföretag har god fart inom denna verksamhetsgren.

Den fria idrotten har som vanligt avverkat ett digert sommarprogram allt från serietävlingar, klubbmatcher, koncern- och korpmästerskap. Segrar och nederlag har växlat. Börje Rosell har som vanligt varit den ledande kraften inom sektionen både då det varit fråga om funktionärsarbete och tävlingsdeltagande, en verklig »kämpe», som är en stor tillgång för LM:s idrottsklubb.

Vår stora folksport — fotbollen — har klarat sig bra under den gångna säsongen. Den interna serien har slutspelats med deltagande från 20 lag. Korporations-

laget hade en dålig start med flera nederlag, men sedan hittade man formen, och laget hamnade på fjärde plats i tabellen. De »icke aktiva» spelarna har som vanligt varit i toppform och avgick som segrare i sin klass med endast en förlorad match. »Gubblaget» har visat goda kämpataktiker och kom på tredje plats i oldboys-serien.

Våra handbollsspelande damer och herrar har under året kämpat hårt för våra färger. Damerna lyckades även i år vinna koncernmästerskapet efter att i finalen besegrat Radiobolaget med 1—0. I herrarnas uppgörelse utgick Karlskrona som segrare med LM på andra plats.

Våra varspelarare har varit flitigt i elden, och segern i klubbmatchen mot Nymans är den största framgången som inregistrerades under året. Klubbmästare blev överraskande bordtennissektionens ledare E Nordfelt, Vt 19.

Framgångarna inom orienteringssporten har som vanligt varit stora. Deltagare från LM har hållit sig väl framme i prislister vid alla större korptävlingar, och i såväl klubbmatcher som korpmästerskap blev det segrar.

Henry Forsberg

Koncernmästare i orientering

Årets koncernmästerskap i dagorientering gick denna gång norr om Stockholm i terrängområdet norr om Törnaskogen med start och mål vid Götagården.

Som alltid vid koncernmästerskapen var vädret strålande, och de av Nisse Hagman strängade banorna fick alla deltagares fulla gillande.

Av de ca 100 anmälda startade 75. De bästa resultaten blev:

Klass 1: (Seniorer) 1) Åke Carlsson, DKB, 1.07,08, 2) S O Larsson, SRA, 1.21,23, 3) G Larsson, LME, 1.26,32.

Klass 2: (Y. oldboys) 1) G Eriksson, KV, 1.40,45, 2) E Johansson, RMI, 1.52,53, 3) S Håkansson, SRA, 1.55,20.

Klass 3: (Å. oldboys) 1) Th Eriksson, LME, 0.52,02, 2) G Engquist, LME, 1.12,03, 3) K Håkansson, KV, 1.52,53.

Klass 4: (Juniorer) 1) B Lundberg, KV, 1.11,34.

Klass 5: (Damer) 1) Inez Eriksson, KV, 1.37,46.

Klass 6: (Nybörjare) 1) L Svanberg, LME, 1.13,30.

LM-orienterare i »storskogen»

LM-orienterarna var söndagen den 10 oktober inbjudna av Ahlén & Åkerlund till en budkavletävling vid firmans semester- och sporthem i sydöstra Dalarna. Semesterhemmet ligger högt, ca 350 m ö. h., så man förstår att tävlingsterrängen var kuperad.

Resan företogs med buss på lördag middag tillsammans med konkurrenterna. Deltagande lag var dels från huvudstaden dels från Dalarna och Gästrikland. Stockholmslagen var ganska handikappade genom såväl terrängförhållandena som ovanan vid kartskanan. För LME gick tävlingen dock bättre än vad man vågat hoppas. LM-arna blev bästa huvudstadslag, med en fjärdeplacering, genom Hans Pettersson, Th Eriksson och Helge Johansson. Sträckplaceringarna var en tredje och två fjärde i nämnd ordning.

Efter tävlingens slut bjöds de tävlande på middag, och därefter förrättades prisutdelning. Samtliga som fullföljde sin sträcka fick ett pris såsom minne av tävlingen.

Resultat: 1) Grycksbo, 4.34,52, 2) Kvarnsveden, 4.37,10, 3) Domnarvet, 4.56,48, 4) L M Eriesson, 4.57,32, 5) Sandviken, 5.30,35, 6) Esselte I, 5.35,35.

Nio lag fullföljde tävlingen.

Kontorsfotboll

Årets kontorsserie i fotboll är nu avslutad. Serietabellen fick följande utseende:

lag	sp	v	oa	f	mål	p
Ck	7	6	0	1	27—9	12
E	7	5	0	2	25—10	10
AZ	7	5	0	2	26—13	10
Y	7	4	0	3	34—11	8
Cf	7	3	0	4	26—21	6
T	7	3	0	4	10—17	6
GT	7	1	0	6	8—35	2
Clab	7	1	0	6	6—46	2

Den separata tävlingen om kontorscupen är också avslutad. Cupmästare blev AZ, som i finalen besegrade Cf med 3—2.

Handbollsserie

En träningsserie i handboll för herrar har kommit till stånd för att ge klubbarna tillfälle att pröva nya förmågor till kommande matcher i korpserien. Följande lag har startat i serien: L M Eriessons IK, Försäljningsbolagets IK, Ermi SK, DKB och Kabelverket.

Följande matcher har spelats och givits till resultat: FÖB—DKB 21—6, Ermi—KV 14—9, FÖB—Ermi 29—12, LME—KV 15—4, LME—Ermi 12—8.

Kontrollen hittad — och rätt kurs tas ut till nästa. Ett lyckat kameraskott vid koncernmästerskapet i orientering.

Livligare än någonsin på tennisfronten

Tennisintresset har vid Huvudfabriken under det gångna verksamhetsåret varit livligare än någonsin tidigare.

Sommarsäsongen inleddes med en klubbmatch mot Vattenfallsstyrelsen, där våra spelare gjorde bra ifrån sig och vann med 4—0.

Efter brev- och telefonkontakt med Spårvägens Brännkyrkaavdelning kom en match till stånd på våra banor. Även denna gång gick segern åt rätt håll, 6—0. »Spårvägarna» lovade att komma igen och det blev en returmatch på hösten, varvid dubbelmatcherna spelades på Spårvägens bana och singelmatcherna vid LME. Lennart Andersson, Vt 11, räddade LME från nederlag genom att överraskande slå Brännkyrkaavdelningens bästa spelare Mattila i ett avgörande set. Resultat 3—3.

En vecka i juni var bokad för tränings-tävlingar, varvid även en match mot Telefonföreningen, Helsingfors, avverkades. Vädrets gudar voro oss hulda och sammanlagt gick 64 matcher programenligt. Telefonföreningens spelare, som kommo direkt från tävlingar i Köpenhamn, voro litet speltrötta, vilket även resultatet visar då LME-spelarna vann med 15—3. Efter denna seger överlämnades i vår vård ett av Telefonföreningen uppsatt vandringspris.

Den årligen återkommande triangelmatchen mellan Sandviken—Nymans—LME gick i år i Sandviken. Där visade »Sandvikarna» hur tennis skall spelas och besegrade både Nymans och oss med 5—0. Sedan var det tid för egna mästerskap och Koncernmästerskap. Det stora intresset för dessa tävlingar samt det dåliga eftersommarvädret gjorde att spelarna fick finna sig i »ryckiga» speltider, men man hörde aldrig någon knota, och följande ordväxling från en oldboysmatch kan tjäna som en god illustration för den glada stämningen och det goda spelhumöret. Då det började bildas små vattenpusslar på banan, föreslog domaren att matchen skulle avbrytas, varvid en av spelarna replikerade: »Den som sitter så högt blir ju inte ens våt om fötterna och vi kan simma båda två.» Matchen avslutades.

Resultat:

Klubbmästerskapen (KM): *Singel herrar:* segr. E Karlsson, Vp, 2) E Wrang, Vp, 3) Hultin, G, 4) J Janson, Ybo. *Singel damer:* segr. M Jonsson, P, 2) I Bülow, Ys. *Dubbel herrar:* segr. Wrang/Karlsson, 2) Flink/Söderberg, 3) Fernström/Andersson. *Singel nybörjare:* segr. R Avin, Des, 2) B Rosell, Vp, 3) Löfström, Yk, 4) Sandberg,

Den vita sporten har många utövare vid Huvudfabriken. Klubbmästaren i singel, E Karlsson, Vp, ses här i aktion.

Nf. Oldboys: segr. H Lindberg, Di, 2) G Söderberg, Evk.

Koncernmästerskap: Singel herrar: segr. N Svensson, LME, 2) Holmquist, ABA, 3) E Karlsson, LME, 4) L Andersson, LME. *Dubbel herrar:* segr. Holmquist/Liljestränd, ABA, 2) Uddenberg/Rosenström, SKV, 3) Janson/Andersson, LME. *Singel damer:* segr. M Jonsson, LME, 2) I Bülow, LME. *Oldboys:* segr. H Lindberg, LME, 2) G Söderberg, LME, 3) Ohrländer, SRA.

Världsmästare vid Ermi

Vid världsmästerskapet i tyngdlyftning i Paris för en tid sedan fick den svenske fjäderviktaren Einar Eriksson en hedersam fjärdeplacering efter en egyptier, en ryss och en engelsman. Med glans förde han de svenska färgerna i den hårda internationella konkurrensen och hans prestationer hälsades med ihållande applåder.

De tre sista åren har Einar Eriksson varit oslagbar i Norden. Ett nordiskt mästerskap år 1950 och tre svenska mästerskap står på hans meritlista.

Tyst och försynt sitter om vardagarna Einar Eriksson på Ermis montageavdelning. Att det under den vita skyddsrocken döljer sig oanade krafter ger han inte minsta besked om.

— Visst var det roligt att jag kunde uppnå den hedersamma placeringen vid världsmästerskapen i Paris, framhåller den tystlåtna kraftkarlen. Men mest gladde det mig vid hemkomsten att jag fick en spontan hyllning av arbetskamraterna och en blomsterkvast från direktionen.

Ermis starke man, Einar Eriksson, suger i för allt vad han är värd under ett rekordlyft vid landskampen i Berlin.

J Lang blev bäste skytt i Katrineholm

I slutet av september höll LME:s skytteklubb i Katrineholm sin höstskjutning på Skyttegilletts bana med 33 manliga och 10 kvinnliga deltagare.

Tävlingen gällde först och främst klubbens vandringspris till bästa skytt med sammanlagd poängsumma i vår- och höstskjutningarna. Förra året erövrades det för första gången av Alf Carlsson, Kh 51, med 183 poäng. Segrare i år blev Jens P Lang, Kh 53, med 93 + 96 = 189 poäng.

För första gången tävlades i år om det av klubben uppsatta vandringspriset för tävlan mellan 3-mannalag från avdelningarna. Detta skall för att bli ständigt egendom erövrats 3 gånger utan ordningsföljd. Priset, som är en trevlig stänka av tenn med Gustaf V:s femkrona i silver på locket, togs av Kh 53 med 543 poäng (269 + 274), 10 poäng före Kh 51.

Resultat: 1) Jens P Lang, Kh 53, 96 poäng, 2) Åke Johansson, Kh 51, 94 p., 3) Gustav Norgren, Kh 51, 94 p., 4) Alf Carlsson, Kh 53, 92 p., 5) Nils Lindvall, Kh 52, 91 p., 6) Oscar Wiklund, Kh 53, 86 p.

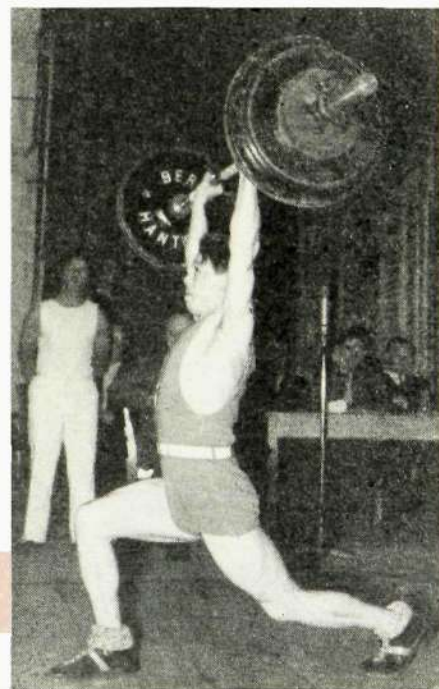
Damklassen: 1) Margaretha Lundqvist, Kh 52, 46 poäng, 2) Karin Söderberg, Kh 52, 44 p., 3) Inga Strömberg, Kh 53, 37 p.

I *lagtävlingen* vann Kh 53 med följande resultat: Jens P Lang, 96 poäng, Alf Carlsson, 92 p., Oscar Wiklund, 86 p. = 274 poäng.

Sammanlagda poängsumma mellan avdelningarna från vår- och höstskjutningarna: Kh 53, 269 + 274 = 543 p., Kh 51, 259 + 274 = 533 p., Kh 52, 261 + 240 = 501 p.

Extra skjutning

Den manliga verkstadspersonalen hade första lördagen i oktober utmanat tjäns-

Tidningsbilaga medföljer.

Trivseldebatten

Det känns ganska underligt för en gammal LM-are när trivseldebatten tagit sådana former som den gjorde i nummer fyra av KONTAKTEN, då en reläjusterare efter att ha varit anställd vid bolaget bara ett par månader tar munnen full och börjar tala om vantrivsel på arbetsplatsen.

Under alla de år jag varit anställd vid LM har jag varit stolt över att få tillhöra ett sådant företag. Att vara LM-are är för de flesta av oss äldre ett begrepp, som innefattar säkerhet och en ställning i samhället.

Jag har sett LM växa upp från en mindre verkstad till ett världsomspännande företag som undan för undan tagat ut i världen och med fredliga medel erövrat kontinenterna. Att man skulle trivas med ett sådant företag har för mig varit en given sak, ty överallt där jag har kommit, både i Sverige och utomlands, och talat om att jag är från L M Eriesson så har detta varit ett magiskt ord, ett Sesam som öppnat dörrar överallt och som gjort att jag blivit väl mottagen.

Naturligtvis är numera inte allting som förr, men vi gamla LM-are kunna dock omvittna att den så kallade LM-andan

utflykter eller studiebesök. Varje dag var det minst tre olika alternativ att välja, så man kunde själv ordna att det blev en omväxlande och angenäm tillvaro. På lördagarna var undervisningen inställd, men då brukade deltagarna samlas till kraftmätningar i tennis- och kricketturneringar i Grove Park, ett område på 4 tunnland, där det fanns 2 krickethanor och 15 tennisbanor, samt en stor byggnad som inrymde omklädningsrum, dusch, simbassäng och en stor restaurant. Och där trädades dansen efter tävlingarnas slut. Hela denna anläggning ägdes av The City of London College.

— Under hela Englandsvistelsen bodde jag på ett privathotell och delade rum med en engelsman, fortsätter ingenjör Flink. Och då engelsmännen är oerhört hjälpsamma och trevliga att ha att göra med, är det ju givet att jag trivdes utmärkt. Måltiderna på hotellet voro verkliga högtidsstunder, ty alla som bodde där blev till sist som en enda stor familj. Men puddingarna och pajerna förbigår vi med tystnad, slutar herr Flink sin engelska lovsång.

Kungligt besök

Vid blindmässan i Blå hallen visade en grupp blinda flickor från LM hur de ssyselsätts i industrin. Kung Gustav Adolf gjorde en timplång rundvandring i »Mässhallen» och pratade med deltagarna. På bilden berättar Rosa Hedin, Vt 19, om sitt arbete medan verkmästare Sven Fröderberg skyntar i bakgrunden.

Skolresa

Att tillbringa sin semester med att sätta sig på skolbänken hör inte till de vanliga sätten, men LM-stipendiaten ingenjör Per Flink, Ct, förenade det nöjsamma med det nyttiga och tillbringade sommarledigheten till stor del i ett klassrum.

Men det var inte en skola av vanliga mått utan en sommarkurs i engelska språket för utländska studerande, som anordnades av The City of London College. Sammanlagt var det ca 260 deltagare i kursen, och de räknade sin hemvist från så gott som alla länder som finns utanför »järnridån».

— I min klass var vi 15 elever och jag var enda skandinav, berättar ingenjör Flink. Varje morgon mellan kl. 9—13 var det lektioner, och sedan lunch serverats var det föreläsningar av olika slag,

temän och arbetsledare till en duell mellan 4-mannalag utan föranmälan. Tävlingen samlade 24 deltagare. Tjänstemännen ledde från första skjutlaget med 4 poäng, men Jens P Lang, Kh 53, sköt in 4 poäng, så att samma poängsumma uppnåddes, varför valörerna blev avgörande. Tjänstemännen visade sig då stå som vinnare med följande lag: Åke Johansson, Khk, 95 p., Göte Eriksson, Kh 52, 90 p., Nils Lindvall, Kh 52, 88 p., och Sven Jönsson, Kh 51, 86 p. Resultatet får tjänstemannasidan tillgodoräkna sig som en första inteckning i ett planerat vandringpris i denna tävling, som man beslutade skall bli årligen återkommande.

1	2		3		4		5
6					7	8	
9		10		11			
		12					13
	14			15		16	
17			18				
		19				20	21
22				23			

Våg- och lodrätt

Nu får våra korsordslösare åter en chans att visa sig på styva linan. Den först öppnade rätta lösningen får 10 kronor. Desutom utdelas ett pris på 5 kronor. Lösningarna bör vara redaktionen tillhanda senast den 15 januari.

Vågrätt: 1. Bas för knorr; 6. Två; 7. Ligger i; 9. Gruvlig gång; 11. Mamma i hästvåg; 12. Går man vid behov; 14. Lantligt mått; 15. Envis som synden; 17. 12 vågrätt fast tvärt om; 18. Så kommer Stilton till; 19. Bostad för biblisk figur; 20. Nyhetsförmedlare; 22. Håller VD på nyårsafon; 23. Förmoda.

Lodrätt: 1. Ändhållplats; 2. Uppvakning; 3. Motsats till nedan; 4. Lindansare; 5. Efter risbastu; 8. Extra ordinarie; 10. Röta; 13. Ej lämpligt uttryck för kvinna och diplomat; 14. I strandskoning; 15. Med buller och brak; 16. Tid för maran; 17. Amerikanskt telefonbolag; 18. Snön gör så ibland; 19. Lika med 14 lodrätt; 21. Säger kleptomanens inre röst.

Felvänd bild

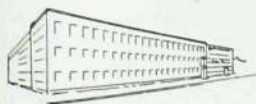
Vi inbjöd i förra numret läsekretsen att prova sin skarpsynthet med att tala om vad det var för fel på en bild. Att det är folk med högt uppdriven iakttagelseförmåga som läser KONTAKTEN fick vi ett starkt belägg för, ty svaren var legio och de flesta hade märkt att bilden var felvänd. Den först öppnade rätta lösningen hade insänts av herr Erik Fryklund, Vtk och han erhåller nu den utlovade pris-tian.

inte är någon myt. Vi trivdes tillsammans, vi trivdes med vårt arbete och vi gjorde allt för att bolaget skulle trivas med oss.

De baciller som under senare år spritt sig och tagit sig uttryck i att de unga generationerna känner otrivsel i arbetet hoppas jag skall vara en barnsjukdom, som det uppväxande släktet snart skall finna bot mot.

Potifar

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

AB Ermi.

Ordinarie sammanträde den 21 september 1950.

Sedan föregående sammanträde hade sju förslag slutbehandlats av förslagskommittén. För sex hade ersättning utbetalats med sammanlagt 330 kr.

För bolagets verkstadsplanering lämnades en redogörelse vid tidigare sammanträde. Som komplettering till denna demonstrerades nu i verkstadsplaneringens lokaler hur planeringen arbetar. De olika arbetsblanketternas uppställning, användning och väg genom företaget visades.

En statlig kommitté har sedan 1947 arbetat med en utredning om *elbranschens kapacitet och konkurrensförhållanden*. Denna kommitté har framlagt sitt betänkande, och hr Gerdhem redogjorde i korthet för den del av utredningen, som berör L M Ericsson. Han nämnde, att L M Ericsson och ASEA specialiserat sig på olika områden av elbranschen. L M Ericsson-gruppens huvudområde är som bekant teletekniken.

Tillverkningen av elmätare är i vårt land nästan helt koncentrerad till Ermi. I början av 1930-talet rådde beträffande denna tillverkning en ytterst hård pris konkurrens, och priserna understeg kostnaderna för tillverkningen. Tillverkarna inledde därför förhandlingar om prissättningen på elmätare. Resultatet blev en överenskommelse, som flertalet tillverkare anslutit sig till. Vid export gäller, att de inhemska tillverkarnas priser ej underskrides. Exporten till länder utan mätartillverkning är inte bunden av några liknande bestämmelser, och sådana länder utgör Ermis viktigaste exportmarknader. Inom Sverige har tillverkarna överenskommit att icke underskrida vissa fastställda priser. Avtalet innehåller även bestämmelser om rabatter till återförsäljarna. Den konkurrens, som gör sig gällande i fråga om elmätare, är alltså en kvalitetskonkurrens. Trots detta är emellertid priserna på elmätare i Sverige de lägsta i världen. Avtalen har alltså icke inverkat så, att priserna pressats upp till oskälighöjd.

Vid sammanträdet behandlades även i korthet frågor beträffande kommunikationerna och tandläkarmottagning.

Svenska Radioaktiebolaget.

Ordinarie sammanträde den 2 oktober 1950.

Bolagen har under krigsåren haft skyldighet att inbetala en viss procent av årsvinsten till ett spärkonto hos Riksbanken. Genom att företagen på så sätt fick mindre likvida medel till förfogande verkade åtgärden inflationsbegränsande. Efter årsskiftet 1950—51 skall dessa medel åter frigöras. Hr Sellerstedt ansåg det lämpligt att använda de frigjorda medlen till en fond för arbetarpensionering. Av olika skäl torde det inte vara möjligt att använda medlen till en sådan fond, ansåg hr Svensson. Hr Blomberg framhöll, att oavsett spärkontomedlens användning bör pensioneringsfrågans lösning ägnas all uppmärksamhet.

Arbetsstillgången är relativt god, meddelade hr Blomberg. Vi ligger inne med stora beställningar, men det kan bli ganska stora förskjutningar mellan olika tillverkningsgrenar, varför vissa omplaceringar av personal kan bli nödvändiga. Arbetsarnas genomsnittliga *anställningstid* vid Radiobolaget är kort, framhöll hr Sellerstedt. Det beror bl. a. på att platsökandena inte får en fullt korrekt bild av förtjänstläget. Han föreslog, att en informationsbroschyr för nyanställda skall tryckas. Bolagets personalomsättning är förmodligen inte större än vad som nu är vanligt vid andra industriföretag, ansåg hr Wirén, som ställde sig tvivlande till värdet av en ny broschyr med tanke på den ringa uppmärksamhet, som ägnas den nu tillgängliga skriften.

Hr Blomberg meddelade beträffande *ombyggnaden* av bolagets lokaler, att ett centralt avklädningsrum i källarvåningen planeras. Verktygsavdelningen kommer att flyttas till en överliggande våning och den grovmekaniska verkstaden skall omdisponeras.

Tre förslag hade inkommit till förslagskommittén för bedömning sedan föregående sammanträde. För två av för-

slagen utbetalas sammanlagt 125 kr. Ytterligare propagandaåtgärder för att stimulera förslagsverksamheten diskuterades.

I övrigt behandlades bl. a. frågor rörande ventilation och uppvärmning.

AB Alpha, Sundbyberg.

Ordinarie sammanträde den 21 september 1950.

Två av arbetarrepresentanterna har slutat sina anställningar hos bolaget. I deras ställe inträdde suppleanterna hr Gustavsson och Jevsjö i nämnden. Till ny vice ordförande valdes hr Wänglin. Vid tidigare sammanträden har man diskuterat slopande av *tidsstämplingen på middagsrasten*. Det meddelades nu, att stämplingen tills vidare skall behållas på grund av erfarenheterna från tidigare försök.

Frågan om användningen av de medel, som finnas insatta på *spärkonto* hos Riksbanken, togs upp av hr Ingvall, som föreslog, att de skulle reserveras för sociala utgifter. Hr Kallerman framhöll, att dessa medel är banktillgodohavanden, som på grund av statsmakternas beslut överförts till Riksbanken och där sprärrats för viss tid. Det är alltså inte fråga om någon disposition av vinstmedel, utan åtgärden kan närmast jämföras med tecknandet av sparobligationer under krigsåren. Pengarna bör därför, när de frigöras, återgå till företagets bankkonto och användas för betalning av löner och råvaror och för andra utgifter.

Ytterligare diskuterades bl. a. ögonundersökning av personalen, planeringsavdelningens uppgifter och arbets sätt och personalens möjligheter att inköpa materiel, som tillverkas av bolaget.

Filialen i Göteborg.

Ordinarie sammanträde den 6 oktober 1950.

Sekreteraren redogjorde i korthet för det *ekonomiska läget*. De ökade försvarsut-

gifterna efter Korea-konflikten har i de flesta länder medfört ett inflationstryck. Som motåtgärder har tillgripits räntehöjningar, kreditrestriktioner och skatteökningar. Den internationella utvecklingen har medfört en tendens till stigande prisnivå även i Sverige, och motåtgärder i form av räntehöjningar och investeringsbegränsningar har vidtagits. Den svenska utrikeshandeln visade för första halvåret totalt ett importöverskott av ca 200 mkr. På Europa hade vi emellertid exportöverskott, under det att Amerikahandeln gav importöverskott. Priserna på import- och exportvarorna har under 1950 utvecklats i för oss gynnsam riktning.

I ett anförande om *den aktuella ordersituationen* sade hr Tore Ericsson, att orderstocken är betydande. Orderingången är emellertid något mindre än tidigare. För filialens del finns för närvarande mera arbete att utföra än vad personalen under relativt lång tid kan hinna med. På grund av investeringsbegränsningen uppföres relativt få industribyggnader, varför större anläggningsorder förekommer sparsamt. Försäljningsansträngningarna har intensifierats. Det gäller dock nu att i ännu högre grad än tidigare utföra arbetena så ekonomiskt som möjligt, då marginalerna på grund av den hårda konkurrensen krymper samman.

Förslagsverksamheten diskuterades. Infresset för den har hittills inte varit så stort. Det ansågs därför lämpligt att sätta upp affischer och göra propaganda för verksamheten. Ett förslag hade behandlats sedan föregående sammanträde. För detta har betalats en ersättning av 25 kr. *Den europeiska betalningsunionen* behandlades av finansdirektör Ohlin vid sammanträde med företagsnämnden vid Huvudfabriken i september. (Se Kontakttens bilaga 5/1950.) Hans anförande refererades av sekreteraren. Dessutom behandlades bl. a. olycksfallsstatistiken och utbildningsverksamheten.

Aktiebolaget Rifa.

Konstituerande sammanträde den 11 oktober 1950.

Till ordförande i företagsnämnden vid Aktiebolaget Rifa hade styrelsen utsett direktör S Olstedt, och till vice ordförande valde de anställdas representanter fru E Lager. Som sekreterare utom nämnden utsågs hr Nils Svensson, anställd på koncernens företagsnämndssekretariat.

Förutom av ordföranden representeras företagsledningen av hrr C Å Trapp, S Dufvander, G Eklund och H Olofsson. Suppleanter är hrr T Bohlin, P O Nyhult och G Hallmans.

Tjänstemännens representanter är hrr E Svensson och R Ordell med hrr R Lund-

berg och J E Johansson som suppleanter. Arbetarna representeras förutom av vice ordföranden, fru Lager, av fröken S Walter och hrr O Österberg, G Andersson och G Israelsson. Suppleanter: hrr I Österberg, G Gustavsson, O Olsson, K Jansson och K Järnström.

Företagsnämnderna har information och samråd till huvuduppgift, sade ordföranden, hr Olstedt, i sitt hälsningsanförande. Avsikten med nämndverksamheten är att försöka åstadkomma en ökad produktion, som möjliggör höjd levnadsstandard för oss alla. Det fordras ett ärligt samarbete, om målet skall nås, och vi måste så långt det är oss möjligt bortse från gruppintressen.

En *förslagskommitté* tillsattes, som skall försöka intressera personalen att komma fram med förbättringsförslag på olika områden och bedöma värdet av framförda förslag. Förslagskommittén består av hrr Olstedt, Trapp och Österberg.

Sedan de formella ärendena beträffande konstitueringen behandlats, redogjorde ordföranden för *produktionsläget och marknadsutvecklingen*. Rifa säljer sina produkter till tre huvudgrupper av kunder. Den första gruppen, Telefonaktiebolaget L M Ericsson med samarbetande bolag, torde nästa år göra ungefär lika stora beställningar som i år. Den andra gruppen, Kungl. Telegrafverkets olika avdelningar och verkstäder, har under det senaste året inte gjort några större beställningar men väntas under 1951 öka sina order. Till den tredje gruppen hör övriga kunder. En ökning i orderingången från denna kategori har kunnat märkas den senaste tiden, och den ökningen kan av olika skäl väntas fortgå.

Som en följd av de större krav, som på senare tid ställts på verkstadens produktionskapacitet, har personal nyanställt, och ytterligare utökning av arbetsstyrkan är nog nödvändig.

Verktögsavdelningen har under större delen av det gångna året haft mera arbete än den kunnat klara av, sade hr Eklund, och den kommer förmodligen att bli hårt belastad även nästa år. Tillverkningen av rörkondensatorer, störringsskyddskondensatorer och glimmerkondensatorer väntas öka. På vissa avdelningar är det möjligt, att skiftarbete måste tillgripas. För plåtverkstadens del kan man inte räkna med större ökning av arbetstillgången nästa år, och inte heller torde tillverkningen av större papperskondensatorer för telefonändamål etc. komma att öka.

Arbetspauser skola enligt lag förekomma vid vissa slag av arbeten. Hr Österberg påpekade, att det inte är fullt klart, hur bestämmelserna skall tillämpas. Vid tvångsstyrda och andra påfrestande eller hälsofarliga arbeten bör dock betalda arbetspauser förekomma. Fru Lager ansåg, att *säkerhetstjänsten* bör diskutera vilka arbeten som kan anses särskilt

påfrestande eller hälsofarliga. Arbetspauser tillämpas redan nu av olika avdelningar vid vissa arbeten, nämnde hr Eklund. Frågan hänsköts till skyddskommittén för vidare behandling.

Trivseln i arbetet har stor betydelse för alla på verkstaden, framhöll fru Lager, som inledde diskussionen beträffande denna fråga. Ett bättre samarbete mellan förmän och arbetare bör eftersträvas. Det fordras av arbetsledarna inte bara att de är skickliga i sitt arbete utan också att de kan leda sin personal, så att ett förtroendefullt samarbete skapas. Under diskussionen överenskomms, att vissa klagomål, som för ögonblicket var aktuella, skulle behandlas av ett särskilt utskott. Det ansågs också lämpligt, att personalorganisationerna intresserade sig för trivselfrågan.

I övrigt diskuterades ordningen för utbetalande av avlöning, och en redogörelse för bolagets organisation lämnades av hr Olstedt. På fråga från verkstadsklubben angående spärkontomedel nämnde hr Olstedt, att bolaget ej har några pengar insatta på spärkonto hos Riksbanken av den anledningen, att några vinster ej gjorts under uppbyggnadsperioden.

AB Svenska Elektronrör.

Konstituerande sammanträde den 14 november 1950.

Företagsnämnden är ett organ för information och samråd, sade företagets chef, direktör S Granler, när han hälsade ledamöterna välkomna till arbetet i nämnden. Vi måste bortse från gruppintressen i största möjliga utsträckning, om resultatet av vårt arbete skall bli gott, framhöll han. Till ordförande i nämnden har styrelsen utsett hr Granler. Till vice ordförande valdes hr G Johansson. Sekreterare utom nämnden är hr Svensson, LME.

Arbetarna representeras förutom av vice ordföranden av fröken M Rundin och hrr G Johansson, L Hellberg med fröken W Blomqvist och hrr S Studahl och H Malmgren som suppleanter. Tjänstemännens representanter är hrr A Wolff och L Stenholm med hrr T Broström och T Borgström som suppleanter. Företagsledningen representeras förutom av ordföranden av hrr S Edsman och I Westerlund. Suppleanter är hrr G Svala, G Lagerholm och T Holmberg.

Svenska Elektronrör startades för ungefär 10 år sedan, sade hr Granler i ett anförande om *bolagets verksamhet*. Bolaget äges av Telefonaktiebolaget L M Ericsson. Tillverkningen utgöres huvudsakligen av elektronrör, som framförallt levereras till övriga koncernföretag. På senare tid har även tillverkning av rund-

radiorör upptagits. För moderbolagets räkning och för vissa andra kunder bedrivs dessutom laboratorieverksamhet.

I fabriken bottenplan utföres montagearbete för moderbolaget. Där tillverkas dessutom halvfabrikat för den egna rör-fabrikationen. Den gemensamma verkstaden för underhåll och nytillverkning av verktyg är även belägen i detta plan. Till mellanplanet har tillverkningen av telefoni- och rundradiorör förlagts. För telefonianläggningar tillverkas i regel speciella rör i mindre kvantiteter av varje slag. Stora krav ställs på dessa rörs livslängd och funktionsduglighet. Rundradiorören är av internationellt vedertagen typ och tillverkas i större kvantiteter av varje slag. I det övre planet bedrivs utvecklingsarbete betr. vissa speciella rör, t. ex. mikrovågsrör avsedda för våglängder av ca 5—10 cm. Avsikten är att tillverkningen av utvecklade rörtyper normalt skall vara förlagd till avd. 09, där för närvarande även åsksäkringar tillverkas. På avd. 11 i samma plan byggs speciella elektriska utrustningar. Avd. 10 är central för kvalitetsprovningen, som sorterar under ingenjör Lagerholm, vilken dessutom är bolagets försäljningsingenjör.

Under senaste åren har en fastare kontakt knutits med de största röravtäckarna inom landet. Vi försöker i första hand, framhöll hr Granler, att konkurrera med kvaliteten på produkterna. Såvitt man nu kan bedöma, är försäljningsutsikterna för den närmaste framtiden jämförelsevis goda, en tendens som förmodligen kommer att förstärkas, när televisionen blir aktuell.

På sammanträdet behandlades dessutom frågor angående rökning på avd. 06 och beträffande skyddskommitténs arbete.

Försäljningsbolaget.

Ordinarie sammanträde den 15 november 1950.

I anslutning till en organisationsplan lämnade hr T Ericsson en kort redogörelse beträffande företagens uppbyggnad. En omorganisation av underhållsverksamheten planeras för närvarande. Den innebär, att en reparatör i fortsättningen skall sköta alla anläggningstyper med kontrakterat underhåll inom ett visst distrikt. Underhållskontraktens innehåll har ändrats så, att bolaget åtager sig att hålla materiel. Denna ändring kommer i den utsträckning det är möjligt att genomföras även beträffande äldre underhållskontrakt för att systemet skall bli

enhetligt. Det nya systemet blir förmodligen ur arbetssynpunkt trevligare för underhållspersonalen, eftersom vederbörande kommer att självständigt få svara för några anläggningar och därigenom lära sig behärska dem. I besvärliga fall skall dock specialist tillkallas.

Hur mycket av arbetet skall planeringen utföra och hur mycket bör falla på montagetets lott? Man konstaterade, att uppdelningen principiellt borde ske så, att anläggningsplaneringen utföres först av den ackvisitör, som har hand om försäljningen. Hans arbete granskas och kompletteras sedan av offert- och planeringsavdelningarna. Hur ledningarna skall dragas inritas även på ritningarna. Det är emellertid lämpligt, att ändringar i vissa fall göres på arbetsplatserna. En skicklig montör bör kunna avgöra, när smärre ändringar av ledningsdragningen kan vara lämpliga.

Hr Hellman nämnde, att kunderna ibland vill ändra de planerade anläggningarna. Montörerna kan då få för mycket schemaritningsarbete. Sådana ändringsarbeten förekommer naturligtvis, sade hr J Ericsson, men ritningsarbetet bör i regel utföras av arbetscheferna. Planer föreligger på en omfördelning av arbetsuppgifterna mellan planerings- och montageingenjörerna, meddelade han. Den som utfört planeringsarbetet och satt sig in i anläggningen bör nämligen vara teknisk rådgivare vid arbetets utförande.

Gäller *bolagets garanti*, om kunden fordrar att få göra vissa ändringar av en apparat? Hr Krantz tog upp den frågan till diskussion. Något generellt svar kan inte lämnas, sade hr J Ericsson. Om en kund begär av en montör, att vissa ändringar skall göras, måste montören därför alltid inhämta tillstånd från bolagets tekniska ledning att få följa kundens direktiv. Om kunden själv ändrar en apparat och fel uppstår på grund av denna ändring, torde bolagets garanti inte gälla.

Fyra *förslag* var färdigbehandlade. Ersättning kunde ej betalas för något. Ytterligare ett förslag inlämnades vid sammanträdet. I detta sammanhang diskuteras vad som kan göras för att stimulera intresset för förslagsverksamheten, varvid föreslogs, att namnen på förslagsställare, som får ersättning, skall bekantgöras på lämpligt sätt.

Huvudfabriken.

Ordinarie sammanträde den 24 november 1950.

Till ny vice ordförande efter hr Åke Andersson valdes hr S Ringberger, och till

ny ledamot i verkstadens förslagskommitté utsågs hr T Fast.

Bolaget har sedan sju år tillbaka en egen *studieavdelning*. Bolagets studierektör, ingenjör Porsander, lämnade vid sammanträdet en översikt över dess arbetsuppgifter och nämnde bl. a., att intresset för fria studier i form av föreläsningar och studiecirklar till en början var mycket stort. På senare tid har intresset minskat, och nu består den fria studieverksamheten huvudsakligen av korrespondensundervisning. Studieavdelningens arbetsuppgifter har i stället till övervägande del kommit att bestå av speciella kurser, som direkt syftar till att tillgodose behovet av utbildning för olika arbetsuppgifter. Utvecklingen inom teletekniken går så snabbt, att skolorna har svårt att hinna ändra kursplanerna i samma takt, varför det även ansetts lämpligt att genom studieavdelningens försorg anordna kompletterande utbildning på arbetsplatsen.

När nyutexaminerade ingenjörer skall anställas, är det ofta svårt både för dem och för vederbörande chef att avgöra vilket arbete de bäst passar för. En ingenjörselevkurs har därför anordnats. Eleverna deltar i arbetet på olika avdelningar under ca ½ år och blir därvid något förtrogna med arbetsuppgifterna på olika håll och samtidigt erhåller de teoretisk utbildning.

Utlandspersonalen måste ha god allround-kunskap om bolagets tillverkningsobjekt. I regel uttages för utlandstjänstgöring personer, som under flera år arbetat inom bolaget. Innan de sändes ut, utbildas de emellertid under ca ett år på olika avdelningar. Deras språkkunskaper friskas samtidigt upp.

En särskild teknisk utbildning, som är speciellt lämpad efter bolagets verksamhetsområde och som de vanliga skolorna inte ger, är anordnad för personer med realexamen. Dessa s. k. teknikerkurser pågår sedan ungefär ett halvt år tillbaka, och utbildningstiden beräknas till ca tre år.

Genom studieavdelningens försorg anordnas också kurser för stationsmontörer och konstruktörer. Av ytterligare kurser på studieavdelningens program nämnde ingenjör Porsander kontorselevkursen, som är avsedd för flickor från folkskolan, vilka under ett år får utbildning till kopister eller maskinskriverskor samtidigt som de under utbildningstiden utför enklare kontorsarbeten och tjänstgör som kontorsbud. För verktygsmakare, instrumentmakare, svagströmsmontörer med flera anordnas omskolningskurser. Eleverna får praktisk utbildning på verkstaden kompletterad med teoretiska studier. I verkstadens egen regi anordnas kurser i instruktions-teknik för arbetsledare.

För arbetsledare i mer vidsträckt bemärkelse på kontor och verkstad har anordnats kurser i personalledning och samarbete på arbetsplatsen. Dessa kurser startades på initiativ från företagsledningen. Hittills har ca 225 arbetsledare från kontor och verkstäder deltagit.

Hr Eriksson kritiserade de meddelanden, som sändes ut beträffande instrumentmakarekurserna. Enligt hans uppfattning lämnar de inte en fullt korrekt bild av kursens innehåll. Klagomål har framförts av personer, som ansett, att det varit fråga om alltför enkla arbetsuppgifter. Det bör vidare finnas tillräckligt med instruktörer, sade han. Verkstadsledningen är ganska nöjd med resultatet av kurserna, framhöll hr Tiberg. Avgången under utbildningstiden har i stort sett inte varit större än vad man normalt kan vänta. De påttalade bristerna kommer emellertid att undersökas.

Föreningar och organisationer i områdena omkring Huvudfabriken har för närvarande svårigheter att tillgodose sina behov av möteslokaler. Bristen på sådana lokaler har på senare tid blivit mer kännbar, sedan Midsommargården i större utsträckning än tidigare försöker bereda ungdom, som inte tillhör föreningar etc., tillfälle att utnyttja lokalerna där. Bolaget hyr emellertid lokaler, t. ex. Tellushallen med flera, för att tillgodose sitt behov av lagerlokaler. Det vore önskvärt, sade hr Eriksson, att dessa lokaler kunde få användas för sina rätta ändamål i stället. Detsamma gäller en del garageutrymmen, som bolaget nu disponerar till förrådslokaler. Hr Lindberg ansåg liksom hr Eriksson, att det är beklagligt, att möteslokaler måste användas för lagerändamål. Bolaget får inom den närmaste tiden hyra ca 1 000 kvm lagerutrymme i Alvikshallen, men inte ens efter detta tillskott torde det bli möjligt att avstå från de lokaler, som hr Eriksson åsyftat. Hr Thorelli nämnde, att bolaget för närvarande har 5 000 kvm lagerutrymme inom fabriksområdet. Förråden utom området uppgår till ca 12 000 kvm och består av ett flertal mindre lokaler på olika platser. Endast en nybyggnad av lagerlokaler kan på lång sikt lösa svårigheterna, ansåg han. Företagsledningen ämnar också göra stora ansträngningar för att få byggnadstillstånd för lagerlokaler, framhölls det.

Köpenhamnsaffären har tilldragit sig stort intresse i pressen, och hr Thorelli lämnade vid sammanträdet en del kompletterande uppgifter. I början av året lämnades anbud in på 82 500 nummer för Köpenhamns automatisering. Samtidigt med denna offert lämnades anbud in på flerkanalssystem för kablar för leverans till Själland. Den sistnämnda leveransen gick emellertid inte till oss. Ifråga om stationsofferten var det fyra firmor, som konkurrerade. Vi offererade vårt koordinatväljarsystem. L M Ericsson erhöll beställningen, som uppgår till ca 40 milj.

danska kronor. En stor del av ordern skall emellertid tillverkas i Danmark. Då leveranserna skall ske under 4—5 år, betyder denna beställning tillverkningsmässigt ej särskilt mycket för fabriken i Midsommarkransen. Det kan vara av intresse att veta, sade hr Thorelli i detta sammanhang, att telefonväsendet i Danmark inte som hos oss ombesörjes av ett enda telegrafverk. Där har man i stället flera privata bolag, varibolagen äger en stor del av aktierna, t. ex. Köpenhamns Telefonaktieselskab, Jydsk Telefonaktieselskab, Fyens Telefonaktieselskab m. fl. För att tillse att bolagen beställer lämpliga tekniska system har tillsatts en samordnande instans, Telefonilsynet.

Verkstadsens *förslagskommitté* hade sedan föregående sammanträde behandlat 10 förslag, varav 7 belönats med sammanlagt 225 kr. För 3 förslag har någon ersättning ej kunnat utbetalas. Till kontorets förslagskommitté hade inkommit 13 förslag. För 2 utbetalas ersättning med sammanlagt 200 kr. 7 förslag är ännu ej slutbehandlade, och för 4 förslag har ersättning ej kunnat utbetalas.

Ytterligare behandlades bl. a. frågor angående sparsamhet med materiel och dispositionen av arbetarmatsalen på lördagarna. Hr Tiberg lämnade information om vissa omflyttningar på verkstaden och nämnde, att transmissionsavdelningen behöver ytterligare utrymme för konstruktions- och laboratoriearbeten. Detta utrymme måste tagas från verkstaden, som får avstå tre fönsterbredder av Vt 32 i den del, som ligger vid dörren till in-tressetrappan.

Kabelverket i Älvsjö.

Ordinarie sammanträde den 27 november 1950.

För att förbättra *den interna informationen* föreslog ordföranden, att ett föredrag skulle anordnas beträffande Kabelverkets organisation. För att förstå hur det egna företaget arbetar är det nödvändigt att ha goda kunskaper om organisationen, framhöll han. Det överenskomms, att man till detta föredrag även skulle inbjuda företagsnämndens suppleanter och arbetarnas fullmäktige för nämnden.

Förslagsverksamheten har varit livlig. Från arbetarna har inkommit nio förslag. För sju av förslagen har ersättning utbetalats med sammanlagt 330 kr.

Läkarvård ersättning för den personal, som av olika skäl ej kan vinna inträde i sjukförsäkring, diskuterades på sammanträdet. Hr Nilsson önskade, att bolaget skulle bidra till läkarvårdskostnaderna för denna grupp.

Den statliga kommitté, som sysslat med de partiellt arbetslösa problem, försökte förmå företagen att anställa partiellt arbetslösa i största möjliga utsträckning, framhöll hr Thorelli. Den ansåg det däremot ej motiverat, att företagen åtog sig att ersätta sjukvårdskostnader för denna personalkategori.

Sieverts Kabelverk.

Ordinarie sammanträde den 29 november 1950.

Matsalsfrågan diskuterades även denna gång. Inom kort skall ärendet behandlas av stadsfullmäktige, meddelade ordföranden. Vissa byten av tomter mellan staden och bolaget skall även ordnas samtidigt.

För att förbättra *den interna informationen* föreslog ordföranden, att det under det närmaste året skulle hållas en serie föredrag om det egna företaget. Det första föredraget skall behandla ämnet »Vårt företags organisation». Till föredragen kommer en något större krets att inbjudas än företagsnämndens ledamöter. Efter föredragen skall anordnas diskussion i form av rundabordsamtal. Visningar av vissa delar av anläggningen skall anordnas för de anställdas anhöriga. Vid visningarna skall sådana maskiner, som åskådliggöra den huvudsakliga produktionen, hållas igång.

Två *förslag* hade sedan föregående sammanträde inlämnats av arbetarna. Ersättning utbetalas för båda med sammanlagt 300 kr.

Fritidskommittén har hjälpt till vid startandet av sångkören och konstföreningen vid bolaget, sade Wedberg i en redogörelse för kommitténs verksamhet. Just nu arbetar den för att få igång en teatersektion och en musiksektion. Fritidskommitténs uppgift är att försöka hjälpa igång de olika sektionerna och att samordna deras verksamhet. Fritidsverksamheten är i första hand avsedd att roa dem, som aktivt engagera sig i den, men avsikten är även att ge underhållning åt övriga anställda och anhöriga, som kommer för att taga del av prestationerna.

Fabriksklubben har sedan länge lämnat *begravningshjälp* till sina medlemmar. Hr Nordling föreslog nu, att denna begravningshjälp skulle utsträckas till samtliga anställda i företaget. Lämpligaste sättet att finansiera en sådan hjälp ansågs vara en 1-kronasinsamling från de anställda, när något dödsfall inträffat. En sådan insamling beräknas vid varje tillfälle komma att uppgå till ca 1 600 kr. Hr Nordling anhöll, att företaget även skulle bidra med en summa, så att begravningshjälp kunde utbetalas med minst 2 000 kr. Förslaget kommer att utredas.